Ч. 263 (15.064 . Львів, субота 26. листопада 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Єпископ Нярадій — апостольським адміністратором Карпатської України.

Апостольська Столиця заіменувала єпископа Діонізія Нярадія апостольським візитатором та адміністратором Карпатської України з осідком у Хусті. Згідно з учорашньою закарпатською радіо-авдицією, у Хусті сподіваються кожної хвилини приїзду Преосв. Нярадія.

УРЯД КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ОФІЦІЙНО ПОВІДОМЛЕНИЙ ПРО НОМІНАЦІЮ ЄПИСКОПА НЯРАДІЯ.

Празьке міністерство закордонних справ повідомило телеграфічно прем. о. Волошина про номінацію єпископа Нярадія апостольським адміністратором Карпатської України.

Карпатські українці дуже вдоволені цією номінацією.

Єпископ Няраді походить з бачванських українців; він прийшов на світ 1878. р. Гімназію покінчив у Загребі, богословські студії у Львові та в Римі, де став доктором богословії. Він займав становища ректора греко-католицької Малої Семинарії в Загребі, коадютора єпископа, апостольського адміністратора пряшівської єпархії, вкінці став крижевацьким єпископом.

Єпископ Няраді — великий знавець східних незєдинених обрядів. У Римі має він велике довіря та вплив.

Стан облоги у Карпатській Україні?

Як подає АТЕ, начальний командант військ у Карпатській Україні повідомив премієра о. Волошина, що на його внесок празький центральний уряд впровадив у цілій Карпатській Україні стан облоги та воєнні суди, які будуть карати смертю за злочини проти публичного ладу.

ТОРГОВЕЛЬНА ШКОЛА В РАХОВІ.

Евакуовану з Ужгороду торговельну школу перенесли до Рахова; у найближчому часі її перемінять на торговельну академію.

ПРАВОСЛАВНИЙ ЄПИСКОП У ПРЕМІЄРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Премієр о. Волошин приняв православного єпископа Саватія, який по авдієнції дав інтервю журналістам; він заявив, що захоплений особою премієра.

12.000 ОСІБ УТІКЛО З УЖГОРОДУ ДО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Франкфуртер Цайтунг" довідується з Будапешту, що відтіля втікло до Карпатської України коло 12.000 осіб; вони лишили 2.000 вільних мешкань.

ВОЖД ДИВЕРСАНТІВ ВИДАВ СВОЇХ ПІДВЛАДНИХ.

Як подає пресове бюро Карпатської України, вожд одної з диверсійних ватаг у пограничній околиці Карпатської України зголосився до жандармерії та за 2.000 чеських корон погодився вказати місце, де схоронилися його підвладні, під умовиною, що йому запевнять особисту безпеку.

—o—

Польща не піде дальше ніж Мадярщина.

Під таким наголовком приносить „Век Нови" ч. 11.268 з 26. ц. м. вістку такого змісту:

Варшавські кола стверджують, що у справі Карпатської України Польща не піде дальше ніж Мадярщина. Польський уряд є повний щирої приязни до Мадярщини, тому підтримував мадярські домагання до Карпатської України, але не стримувався від критики мін. Канії, якого політика була занадто бюрократична і паперова.

Мадярщина не зуміла використати винятково корисної ситуації до рішучого вирішення питання Карпатської України на тлі загальної чехословацької кризи. З огляду на вагу питання Карпатської України польський уряд дальше ставиться прихильно до теперішніх мадярських тез, себто до евентуального плебіциту в Карпатській Україні, але в теперішній ситуації є очевидне, що годі рахувати на скору розвязку цієї проблеми.

Імреді уступив під натиском Берліна?

Як подає „ІКЦ", у празьких колах уважають, що Імреді подався до димісії під натиском Берліна, який дальше поборює постулят польсько-мадярського спільного кордону. З огляду на те празький уряд тим скоріше висуває справу міжнародньої гарантії кордонів.

Німецького амбасадора з Варшави відкликали до Берліна, польського амбасадора з Берл на — до Варшави.

Як довідується „Дейлі Телеграф", німецький амбасадор з Варшави фон Мольтке приїхав до Берліна і зложив мін. Рібентропові звіт про становище Польщі до справи Карпатської України. Після повороту до Варшави він зясував мін. Бекові німецьке становище у цій справі.

Польський амбасадор з Берліна Ліпський був у Варшаві та поінформував польський уряд про становище Німеччини до Карпатської України.

ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ МЕНШИННИХ СПРАВ.

Німецький і чеський уряд проголосили спільну заяву про чеську меншину в Німеччині та німецьку в Чехії. Всякі спори у меншинних справах буде полагоджувати постійний комітет, до якого входить по одному представникові міністерств закордонних справ обох держав.

—o—

Як виглядатиме ґазета після 28-го листопада 1938?

25. листопада 1938.

На кілька днів перед скликанням сойму немов із рогу обильности посипались декрети: поруч із такими справами, які дійсно мусять бути негайно поладнані (справи прилученого до Польщі Тешинського Шлеська), маємо і такі справи, як „покращання судової процедури", як додаткові приписи про охорону держави, про масонерію, про деякі речі з ресорту міністерства фінансів і т. д. Із тих усіх декретів — декрет про „пресове право" заворушив найбільше уми і настрої, бо входить найглибше в ціле прилюдне життя держави. Раптова та несподівана його поява викликала в політично-пресових колах величезне здивування: якщо на терені польської держави істнує дійсно кілька ріжних пресових законів (декрет вичислює у своїй 72 ст. аж 10 точок ріжних законних приписів, які тратять тепер свою обовязуючу досі силу), то чи таки не можна було підождати до соймової сесії, а коли премієр Складковський — як виходить з його заяви перед журналістами — з уваги на немилі прецеденси не дуже квапиться до співпраці з цією установою у всіх ділянках, то нема ніякого сумніву, що перед видачею декрету добре булоб перевести над цією справою прилюдну дискусію у пресі та на зборах: так було напр. в часі підготови до ревізії давньої конституції і та дискусія не пошкодила новому конституційному проєктові, який нині обовязує. Цей поспіх є одною з найбільш характеристичних рисок нового пресового закону. Очевидно, що все це міркування вже без ніякої практичної вартости, так само, як загальне зацікавлення, кому саме громадяни Польщі та зокрема видавці і ввесь журналістичний світ мають завдячувати такі постанови? Коли читаємо, що головним автором того декрету є один колишній польський журналіст, який із журналістики перейшов до прокуратури і потім до адміністраційного апарату, щоб воювати з пресою, то це вправді подробиця пікантна, але не виїмкова: анальогії можна стрінути в історії ріжних фахів.

Правничою аналізою декрету ми займатись не будемо: відома річ, що професійні журналісти, навіть з правничою освітою, своєю психікою не годяться до того, щоб детально розглядати окремі параграфи та вчитуватись у букву закон. приписів. Нічого й казати, що на 75 статтей декр. є безумовно такі, на які кожний видавець і журналіст погодиться, є теж чимало таких, які можуть підлягати ріжній інтерпретації і суперечним коментарям. Досить пригадати, що від тих урядових чинників, які боронять нового декрету, почули ми навіть характеристику його, як ліберального закону. А проте нема мабуть теж ніякого сумніву щодо найважнішої речі, яку приносить новий декрет: кари, передбачені у тому декреті, на редакторів (на видавництво) є такі величезні, що при відомій простяжности інтерпретації змісту та можливостях добачувати такий чи інший проступок, а то й злочин у надрукованому слові, — кожний часопис може бути в найкоротшому часі цілком знищений, а лю-

ди, що в ньому працюють, можуть підпасти найважчим особистим репресіям. Досить навести тільки одну 33 статтю того декрету: „Редактор, якого не признали спричинником, підмовником або помічником, відповідає за те, що він через недогляд допустив до оголошення в газеті твору, який має у своєму змісті знамена проступку, і підлягає карі: гривни до 3.000 зол., якщо зміст часопису має знамена промаху (викрочення); арешту до року і гривни, чи тільки гривни, якщо зміст часопису має знамена провини (вистемпку); арешту до трьох літ і гривни, чи тільки гривни, якщо зміст часопису має знамена злочину (зброднї)". Крім того при частіших конфіскатах суд може на внесок прокуратора припинити часопис на час від 6 місяців до 5 літ, або й на завсіди, „якщо його дальша поява загрожувалаб прилюдній безпеці" (ст. 39). При конфіскаті, до 14 днів, прокуратор обовязаний внести акт обвинувачення або розпорядити слідство за проступки, що їх добачили у сконфіскованих речах (ст. 59)...

Річ не в тому, що Редакція „боїться конфіскат" і річ не у висоті кар, які за конфіскату грозять. Річ у тому, що редактори незалежної преси у Польщі (не тільки української, хоч це торкається її у першій та головній мірі) — затратили вже свідомість і „нюх", що може бути сконфісковане та що ні, і яку провину (проступок, злочин) можна у такій чи іншій статті або замітці добачити. Адже фактом є, що та сама річ сьогодні свобідно може появитися, завтра може підлягти конфіскаті.Ноторійно відомою річчю є те, що час до часу з ініціятиви журналістів відбуваються з участю вищих адміністраційних чинників пресові конференції, на яких редактори вияснюють свої болячки, наводючи низку конфіскат, як приклади, і після кожної такої конференції на деякий час стає „лекше", щоб потім знову стало „важче". Так само ноторійно відомою річчю є те, що в ріжних частинах держави істнує інший підхід до друкованого слова та інше розуміння, що є пресовим проступком, а що не є: таким робом неоднократно треба напр. у Львові повідомляти про тутешні справи тільки за варшавськими газетами, в яких появилось те, що тут світа божого побачити не моглоб. З другого боку на підставі оречення Найвищого Суду, що звільнення від конфіскати якогонебудь друку на якійсь частині держави не звільнює вже того самого друку від конфіскати на терені іншого апеляційного суду: таким робом і передруки з преси варшавської чи краківської в українській пресі можуть бути сконфісковані, як такі, що мають тут знамена таких-то проступків чи злочинів!

Річ не у формалістиці: чи за ґазету відповідає, як досі „штроман", що ним майже скрізь бував відповідальний редактор, чи дійсний редактор газети або навіть (як передбачує декрет) окремі редактори ріжних відділів. Річ не у загостренні карних санкцій, у процедурі конфіскати, у приписах зголошування друків і т. п. Річ у загальному підході до друкованого слова, у понятті свободи преси, у розумінні громадського обовязку людини, якої совість та професійний обовязок наказує стояти на сторожі тих національних, громадянських, віроісповідних, політичних прав, що їх формулує плятформа даного часопису. Трагедія преси від часу її істнування та сама: світ преси має інший погляд на суть і характер інформації і критики, ніж світ політичного правління, політичного режіму, дарма, що й у світі преси панують на цій площині розбіжности. Нема розбіжности поглядів у тому, що зловживання свободою друком повинно бути обмежене і каране: є тільки величезні ріжниці у дефініції того зловживання.

Десять літ тому у Кельні була велика виставка преси, на якій окремий відділ творила кімната під назвою „Боротьба між пресою і цензурою". Берлінський професор Губен представляючи наявно історичний розвиток цензури та повикуґідної боротьби з нею, слушно у катальозі тієї вистави заявляє, що „історія цензури — це одночасно історія щоденної преси". Слушно теж вказує, що без огляду на заборони та санкції (в середніх віках за проступки друком стинали голову, брали на тортури та палили на кострі) — „дух завжди перемагає".

Не маємо сумнівів, що і ново проголошений декрет не припинить ані боротьби за свободу слова, ані не перекреслить самої преси. Очевидно, для преси у Польщі взагалі, для української преси особливо, можуть настати важкі часи. Пресові видавці та редактори мусять рахуватися з новими фактичними умовинами, а проте невідомо, чи і наскільки це їм вдасться. І тому треба чекати, як у життєвій практиці виглядатиме нова пресова дійсність. Признаємось по щирости, що сьогодні ще не уявляємо собі, як прийдеться редаґувати часопис, коли над ним і її діячами висітиме вічно меч Дамокля у поставі кар на тисячі золотих та роки вязниці. Як тут обговорювати нашу дійсність, наші вимоги, як полемізувати з польською пресою, як формулувати наше кредо?! Але чи з моментом, коли не можна буде про це писати, ця дійсність, ті вимоги, ті погляди, та суспільна боротьба закінчиться?! Чи проблема перестане бути проблемою? Чи можна буде промовчати життя?!

Останній пресовий декрет, який з днем 28-го п. м. входить в життя, не ліквідує проблеми свободи слова. Навпаки, він її актуалізує, хочби про це не вільно ані слова писати. Так само, як актуалізується українська проблема, хоч про неї у нас щораз менше писати можна.

ік.

НІМЕЧЧИНА НЕ ДОПУСТИТЬ ДО НІЯКОГО ЗАМАХУ НА КОРДОНИ ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ СОЮЗНОЇ ДЕРЖАВИ.

Як подає париський щоденник „Фіґаро" німецький уряд заявив мадярському з[...] ком, що не допустить до ніяких змін чесько-словацько-української держави. Німеччина [...] ставила домагання, щоб негайно припин[...] пропаґандивну й диверсійну акцію проти Карпатської України.

СПРАВА ПЛАВБИ НА РІЦІ ЯНТСЕ.

На британську й американську ноту япон[...] ський уряд відповів, що він не погоджується на плавбу чужинецьких кораблів по ріці Янтсе, бо деякі з них пачкують зброю для китайської армії.

Амбасадори Анґлії та Франції у Токіо заявили мін. Аріті, що їхні уряди не вдоволені цією нотою.

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКИЙ МІНІСТР ПІРОВ У ГІТЛЕРА.

Мін. Піров відвідав Гітлера у Берхтесґадені та відбув з ним розмови, до яких прив[...] зують чимале значіння; мін. Піров — це від[...] мий знавець кольоніяльних питань.

У розмовах узяв участь мін. Рібентроп і південно-африканський посол у Берліні

—o—

ПОВОРОТ АНҐЛІЙСЬКИХ МІНІСТРІВ ДО ЛЬОНДОНУ.

Анґлійський премієр Чемберлен і мін. Галіфакс відїхали в пятницю в год. 10.30 р[...] поспішним поїздом з Парижа.

Німецько-французький пакт неаґресії у світлі преси.

Політика Мінхену продовжується також на французько-німецькому відтинку. Слідком за англійсько-німецьким пактом неагресії, що його Чемберлен та Гітлер підписали в Мінхені в годину після відїзду французького премієра Даляліє і через те викликали були здивування у політичному світі й занепокоєння у Франції, тепер прийшла черга на німецько-французький пакт неагресії. Цей пакт уже зредаґований і згідно з берлінськими та париськими повідомленнями у вівторок акцептований Гітлером, а в середу принятий на засіданні французької ради міністрів. Таким чином справа німецько-французьких відносин, від версайського договору справдішня політична квадратура, входить на реальний шлях нормальних, може навіть добросусідських взаємин. Пакт неагресії відкриє нову сторінку в історії Европи.

Засадничою точкою німецько-французького пакту неагресії є заява, що обі сторони не мають до себе ніяких територіяльних претенсій в Европі. Уряди Німеччини та Франції заявляють крім того бажання жити зі собою в мирі та полагоджувати всі евентуальні спірні справи шляхом переговорів та компромісу. Підписання пакту, що відбудеться за кілька днів у Парижі матиме врочистий характер, при чому з німецького боку буде присутній міністр закордонних справ фон Рібентроп.

Анґлійська проурядова преса приписує Чемберленові заслугу німецько-французького порозуміння. „Таймс" просто ентузіязмується політикою Чемберлена і завважує, що анґлійський премієр доложить усіх зусиль, щоби французьку союзницьку політику вдержати на шляху, який чотири держави започаткували у Мінхені та який у своїх наслідках урятував е[...] ропейський мир. „Пакт неагресії між Німеччиною та Францією — пише „Таймс" далі дос[...] но — усуває важну перешкоду порозум[...] між Францією та Анґлією. Як довго Фра[...] вела на континенті політику окруження Німеччини, в Анґлії було переконання, що вся[...] помога для Франції рівнозначна з підтр[...] ванням штучної системи збірної рівноваги, [...] скорше чи пізніше мусіла заломитися у с[...] протиріч. Як довго Франція мала зобо[...] зання у Східній Европі, так довго в Анґлії [...] сіло істнувати занепокоєння і мусіли бути [...] тя у французько-англійських взаєминах. [...] Анґлія все мала застереження щодо політ[...] го положення на европейському Сході. За[...] покоєння Анґлії росло в міру того, як фра[...] цуський уряд побільшував свої зброєння [...] східному кордоні й силувався рятувати те, [...] го не дасться зберігти. Тепер — к[...] „Таймс" — французький уряд входить в [...] еру взаємин з німцями, взаємин, які заповідують також нову еру в англійсько-фра[...] ких відносинах".

Ліва анґлійська та французька преса, [...] тикуючи політику Чемберлена, пише з пр[...] німецько-французького наближення, що Ч[...] берлен, поширюючи свою пронімецьку [...] ку на Францію, накидає їй свою концепцію [...] сто оборонної політики й засаду востреч[...] зусилля обох держав над розвитком кол[...] льної політики. Ця політика — нарікають [...] пресові органи — залишає німцям [...] боду рухів в середущій та східній Европі [...] забезпечує німецьку гегемонію в тій част[...] Европи на довгий час.

Криваві сутички страйкарів з поліцією у Франції.

У фабриці Рено вибух страйк — робітники обсадили фабричні забудування. В четвер в год. 19.45 поліція стала усувати страйкарів. Дійшло до сутичок, в яких поранено чимало осіб, м. ін. 10-ох поліцаїв. Щойно коло 22-ої год. усунено всіх страйкарів.

Арештовано 200 осіб.

ОКУПАЦІЙНИЙ СТРАЙК У ДЕНЕН.

3.000 страйкарів окупувало гути в Денен. В 15. год. приїхала рухома гвардія самоходами, в яких страйкарі подіравили пневматики. У сутичці між рух. гвардією та страйкарями ранено 3 особи.

У висліді переговорів рухома гвардія відступила з фабрики, тоді страйкарі евакували фабрику, пішли походом під міську управу та уладили демонстрацію. В год. 21. розігнали їх.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК В АНЗЕН

Гірничий комітет в Анзен проголо[...] пятницю рано ґенеральний страйк.

СТРАЙКИ МАЮТЬ ВИКЛЮЧНО ПОЛІТИЧНИЙ ХАРАКТЕР.

Президія союзу французьких працод[...] ствердила в комунікаті, що теперішні стр[...] кової акції не викликали ніякі професійні [...] порозуміння; вона має на меті виключно [...] рювати нововведені закони.

40.000 РОБІТНИКІВ СТРАЙКУЄ В ОКОЛИЦІ ВАЛЕНСІЄН.

У понеділок вибух страйк в окрузі Вал[...] сієн. До страйку прилучилося 40.000 робітн[...] ків; дійшло до інцидентів.

Страйки вибухли також в інших околиц[...] зокрема під Парижем і Ліль.

Відчити, концерти, вулиці, чужі герої, прокуратура.

Із хроніки Совітської України.

КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ В КИЄВІ

Почався зимовий сезон у Київському Будинку вчених (на розі вулиці Свердлова — колишньої Прорізної та Пушкінської, де 1918 р. містився Український Клюб). Передбачаються концерти, доповіді, лекції, диспути, кіносеанси. Спеціяльний цикль лекцій присвячено 125-річчю народин Шевченка.

14. листопада відбулося урочисте відкриття клюбу письменників Києва.

ДЕКАДА СОВІТСЬКОЇ МУЗИКИ.

Вона почалася 14. листопада в Харкові великим симфонічним концертом, на якому виконано: „Пісню ашуга“ Хачатуряна, „Жовтневу кантату“ Василенка і сюїту з опери „Щорс“ Лятошинського. 15. листопада вона почалася і в Києві. Першого дня виконано 2 симфонію Ревуцького, симфонічну поему „Отельо“ Данькевича. Одеська обласна фільгармонія починає декаду 20. листопада. В програмі „Пісня про Сталіна“ Хачатуряна, твори Шостаковича та Дзержинського (російських композиторів).

ПЕРЕІМЕНУВАННЯ ВУЛИЦЬ У КИЄВІ.

Проведено досліди над історичним походженням назв усіх вулиць Києва. Виявлено, що всього в Києві 1514 вулиць та завулків, що й досі 42 вулиці носять імена царських генералів 60 великих землевласників, 86 „церковників“. Крім того багато вулиць, як зазначає газета „Вісті“, має одноіменні або немилозвучні назви. 48 нових вулиць, що повстали за останніх часів, зовсім не мають назв.

Здавалось би льогічним, щоб у першу чергу надати назви цим безіменним вулицям, але президія київської міської ради 11. листопада ухвалила покищо переіменувати 59 вулиць. У Сталінському районі (колишня Деміївка) переіменовано 5 вулиць: Олексіївську переіменовано на вулицю героя Совітського Союзу Валентини Гризодубової, одної з трьох летунок, що без осіду перелетіли Москва — Далекий Схід, зробивши в такий спосіб всесвітній жіночий рекорд. Оскільки ця Гризодубівна харківянка, то може і нема особливих застережень для такого переіменування (з тамошнього погляду). Батиеву вулицю (назва Батиевої гори залишилася) переіменовано на вулицю Петра Кривоноса (відомий залізничний машиніст-„стахановець“ — українець). Трьом іншим вулицям (не зазначено якім саме) надано імена героя Совітського Союзу Молокова (одного з учасників колишнього порятунку екіпажу пароплаву Челюскін), письменника Островського та криголому „Єрмак“. Нічого спільного ці імена з Україною вже не мають. Прозорівську вулицю (на честь фельдмаршала Прозорівського, похованого в церкві Київської фортеці біля цієї вулиці) переіменовано на вулицю французького комуністичного письменника Анрі Барбюса. Нову Левашовську (на честь колишнього київського губернатора) переіменовано на вулицю Дарвіна. Романовську вулицю переіменовано на вулицю героя Совітського Союзу Леваневського. Далі Ольгинську вулицю переіменовано на вулицю імени російського поета Маяковського. Правда цю вулицю колись названо Ольгинською на честь народження царської дочки, але що спільне має Київ із Маяковським?! Нарешті дві досить характеристичні зміни назв. 13. грудня 1918 р. підчас спроби підняти повстання проти Скоропадського забито в Чернігові молодого українського письменника, лівого есера, Андрія Заливного. Того року 1918 на весні підчас першого приходу до Києва большевиків розстріляно теж українського лівого есера Зарудного. Року 1919, коли українські ліві есери, боротьбісти та укапісти стояли близько до влади на заокупованій Україні київські вулиці: Совську та Поліційну переіменовано, перша на вулицю — Андрія Заливчого, друга на вулицю Зарудного. Так минуло майже 20 років і тепер вулицю Заливчого переіменовано на вулицю Головіна, а вулицю Зарудного на вулицю Федорова. Чому? Не можнаж сказати, щоб вони мали назви „немилозвучні“, або щоб були це назви царських ґенералів, великих землевласників або „церковників“. Ні! „Немилозвучні“ стали вони тому, що це назви українців. Через те президія київської міської ради, залишаючи покищо без переіменування багато ще вулиць з назвами царських ґенералів тощо, поспішає переіменувати вулиці вже переіменовані за часів большевиків, поспішає переіменувати їх, бо вони носили назви як не як, а українців, а не ріжних там Федоровів, Головіних тощо...

„СТОРІНКИ З МИНУЛОГО НАШОЇ БАТЬКІВЩИНИ“.

запровадила з недавнього часу на своїх шпальтах київська ґазета „Вісті“. Чергова сторінка — це стаття професора М. Петровського „Брацлавський полковник Данило Нечай“.

„НЕВСИПУЩЕ ОКО ЗАКОНУ В СССР“.

так назвав в травні ц. р. прокурор СССР Вишинський підлеглі йому кадри совітської прокуратури. А в листопаді виявлено деякі вчинки декого з цих совітських представників закону. В Одесі: Не такий уже і великий гурток там ділав: заступник одеського обласного прокурора Іванов, помічник одеського обласного прокурора Сокотун, районні прокурори Богданов і Васильченко, народній слідчий Софієнко, і ось всі. Праця їх була досить одноманітна: за хабарі звільняли заарештованих, незаконно розвязували справи, насилували жінок, пиячили...

ОБОРОННА РОБОТА.

Центральний будинок народньої творчости УССР оголосив конкурс на одноактову пєсу з оборонної тематики, яка мусить зобразити безмежну любов широких мас трудящих СССР до батьківщини, їхню готовість завжди стати на оборону її. Це в центрі.

А це на периферії: в гайсинському районі винницької области. Питання оборонної роботи займають численні сторінки протоколів засідань з цього приводу. А на практиці... нічого не зроблено. Таки дослівно нічого!

Німецькі дипльомати звиджують Карпатську Україну.

До Карпатської України приїхало кількох членів німецького посольства у Празі. До них прилучилися на місці члени німецького посольства з Букарешту та деякі старшини. Вони відвідали штаб начального вождя військ у Карпатській Україні ґен. Сватка та звиділи цілу низку місцевостей, м. ін. Рахів, Ясіня, Великий Бичків, Волове, Лучків, Майдан, Торунь, Чорну Ріку та інші. Всюди витали гостей промовами представники влади та місцевого громадянства (м. ін. селяни), які підкреслювали, що стоять вірно при своїй національній владі та бажають жити в союзній державі чехів, словаків і карпатських українців. Відділи „Січи“, які робили вправи, віддавали почесть гостям.

Німецькі дипльомати висловили признання для жертвенности закарпатської молоді, яка посвячувала життя в обороні батьківщини. Вони були на гуцульській забаві в Ясіню і подивляли народнє мистецтво та інтелігенцію гуцулів. Опісля вони були в Іршаві та Білці; відтіля вернулись до Хусту, де були на принятті у шефа пресової служби д-ра Комаринського та прем. о. Волошина.

КАРО. 5

Симпатія з оголошення.

V

Доктор Чорнюк підійшов на пальцях до дитячої кімнатки, де спав, розкинувши рученята по білій подушці двохлітній Славко. Добре, що дитина спить. Треба миттю попрятати спальню і кухню, щоб, заки збудиться бути готовим. Скоріш у руки причандали, що з ознакою моєї тут влади, отже: стирка до порохів, щітка до замітання, смітарика, стирочки до підлоги. Посвистуючи порядкує скрізь, на око зовсім вдоволений своєю ролею домашньої помічниці. Кімнатку Славка прятатиме аж він збудиться, а тепер кілька хвилин ще залишається, можна перекинути „Діло“. Що нового у політиці? Ах. Хай лихо побере. Таж тут самі білі плями! Але і без того най[illegible] ще багато дечого цікавого. А найважніше, чи нема там деякої посади? Чи не час би вже мені замінятися ролями з жінкою? Хайби вже вона посиділа дома, а я замість неї, — ох, як радо ходив би до бюра. Та дарма. Ковдри Романової, годинники Карпинця, деревця на продаж, кімната до винайму одна, друга, станція для учеників, але тут? Цікаве, скільки за те довге оголошення заплатили? І що в ньому цікавого? Панно в бурачковому капелюсі з білим перцем у бронзовій нагортці, що? Ага. Захоплений сусід. Ну, так так. Галочка саме так убирається. Інколи їде трамваєм, як їй дуже спішно до Славка. Отже так: бурачковий капелюх, біле перце, бронзова нагортка... Так, так, усе згоджується. Але, чому вона не розказала мені нічого про свою пригоду? Вона звичайно звірюється мені з таких справ. Ов! Це щось надто поважне. Чому нічого не сказала? Цілком певно ніхто інший, тільки вона...

Міркування Чорнюка перебиває плач Славка. „Тятьо, тятьо“.

— Йду вже синочку, йду.

Прихапцем вбирає дитину. „Що далі робити? Загрожений спокій родинного життя. Ні. Мушу, щоб і не було, найти посаду!“

— Тятьо. Цьому не смієсь? Тятьо, я оцю ґись.

— Ґись, ґись... Що це? Ага, вже забуваю мову свого синка.

— Добре, добре, дитинко. Зараз дістанеш свій грисік.

По сніданку синок обіймає рученятами шию батька. „Тятьо кінь“. Гоп гоп.

— Нема, синку, часу. Ти тепер підеш до пані Маркової, а тато піде купити тобі шинки і цукорків.

— Не оцю сінки, не оцю колька, не оцю пані. Я оцю татаза. Тятьо буде кінь. Тятьо мій шиншьо.

Дві малі рученьки кріпко, кріпко стискають за шию, не хочуть пустити тата. Пестощі дитини ще болючіше, ще дошкульніше нагадують про зраду дружини.

Он воно як: зразкова дружина, мати, а тут виходить на те взяла посаду, щоб поза плечима мужа робити солодкі очі до „захоплених сусідів“. Ні, не допущу! — кричить уголос.

Відпровадив синка до сусідки, де він нераз забавлявся, жадучи родичів, а сам пішов до міста. Мусить найти працю. Хіба не сором докторові фільософії чистити бараболі і ждати аж жінка на першого принесе гроші на прожиток. Як ніколи досі відчув своє пониження. Дружина завжди весела, усміхнена, не давала йому ніколи відчути його матеріяльної залежности від неї, а цеж було страшне. І як він досі міг на те погодитись. І якжеж він досі міг бути такий сліпий! Адже найкращі її усміхи належали завжди комусь чужому, а не йому. І на якого чорта вона щоденне рано йдучи до бюра, підмальовувала собі уста? Адже він так не терпів цього в неї! І вона знала про це. А проте дискретна яскраво червона рисочка щоденне підкреслювала красу її губ. І для кого те все? Тепер, здавалось йому — він розумів багато дечого, що досі було йому незрозуміле. Ті всі непотрібні пополуднівки, те ніби привязання до бюра, та праця часом у неділю та свято. Так, так. Вона напевне вже нераз його поза очі зраджувала. Цей „захоплений сусід“ не смів би вихвалюватись своїм захопленням у ґазетах, якщо вона не далаб йому до цього права своєю невідповідною поведінкою.

(Далі буде)

Думки німця про Карпатську Україну.

Представник німців у Карпатській Україні інженір Бігаль заявив кореспондентам німецької преси: „Німці, що живуть у приязні з українцями від перших днів поселення у Карпатській Україні, вітають карпато-українську самоуправу та її автора міністра Ревая як єдино можливу розвязку в інтересі заведення ладу в Карпатській Україні. Карпатські німці думають, що треба врешті відкинути назву русинів і приняти назву українців згідно з науковими дослідами та з життєвою правдою. Найважніше богацтво країни — ліси. Тому, що державні ліси у Словаччині переходять на власність словацької держави, те саме треба зробити і в Карпатській Україні, бо тільки авторитетом і засобами держави можна завести здорову лісову господарку. Лісові домени в руках держави — це принада для чужого, в лісовім богацтві зацікавлення капіталу. А через те, з хвилиною припливу капіталу заприязненої держави, буде влекшене оздоровлення життя карпато-українського населення".

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 28. листопада 1888.

ПРОЦЕСИ СОЦІЯЛІСТІВ У НІМЕЧЧИНІ.

„У Фрайбурзі засудили 13 соціялістів на два тижні до чотирьох місяців вязниці за те, що діставали зі Швайцарії заборонені письма. У трьох судах у Саксонії засудили соціялістів за те, що мали червоно-біло-червені хустки до носа і на шию, хоча це краєві Німеччини. У вн... Рапс відібрала поліція одному соціялістові червону парасолю, як революційну ознаку."

ДИВОВИЖНА ЗНАХІДКА.

„Зпід Городка пишуть нам: По св. Михайлі у нас на кілька днів цілком потепліло, так, що деякі пізні Івани повиходили з плугами у поле орати. І в Завидовичах виїхали на панську царину плуги орати та на вдивовижу всього миру християнського виорали не які там закопані гроші ані навіть миші, але величезну куфу, в якій містилося понад 100 гарців горілки. І гадаєте, що може хто признався до тієї сивухи погребної? — Де там! Всі на сулпи відпекуються від неї як від нечистої сили. Та аж потім взялась до неї політична влада з автономічною і з великою парадою й асистенцією завезли мов яку графиню до Городка".

Український службовик на стійці.

Під таким наголовком містить „Службовик" у ч. 11. за листопад 1938. р. не сконфіскову статтю, яку на цьому місці передруковуємо:

Як вірно ми сповнили свій обовязок в тяжких днях проби, нехай зілюструє поведінка товаришки Софії Мисюк, продавчині в склепі кооперативи „Вогні" при вул. Льва Сапіги ч. 35.

Софія Мисюк, що провадить склеп, стягнула дня 2. листопада 1938 р. в год. 7-ій вечором віконну ролету. Ролета в дверях була стягнена до половини і т. Мисюківна перечислювала та ладилася до виходу. В тій хвилині війшло піднісши ролету, до склепу кількох мужчин. Один з них з револьвером в руці крикнув вже на порозі „ренце до гури", а коли вона не послухала, приложив їй револьвер до горла. Прочі, на його зазив, вдарили чимось по шибах ляд, рівночасно почувся гук і обі ляди почали горіти. Коли інжинірські кальки не хотіли добре горіти (найдорожчий товар у склепі), боївкарі кинули на кальки горючі газети. Коли полумя добре вже розгорілося, студенти вибігли, останній, що тримав ввесь час револьвер під бородою т. Мисюківної, вибіг останній, замикаючи за собою двері та за горіючою лядою. Т. Мисюківна перескочила ляду, вибігла отвираючи двері. Під склепом була вже товпа людей, але ніхто з них не спішився їй помагати. Т. Мисюківна вбігала ще пару разів до склепу і виносила звідти касу, свої речі, склепові книги. Підчас того з юрби падали оклики: „артистка в огню в пломене скаче", „Цо то еден тилько склеп рускі сен палі". Вкінці в угашенню пожежі поміг сторож камениці та двох українців, що тоді принагідно тамтуди переходили. Підчас вогню ввесь час щось вибухало і дуже димило. По пожежі найдено розбиті фляшки, правдоподібно з нафтою. Напасники були в студентських шапках. По угашенню вогню приїхала заалярмована пожежна сторожа та поліція, яка списала протокол.

Гідними своїх позицій показалися також ті наші товаришки, що продають у склепах Маслосоюзу, Центросоюзу та інших фірм. Деякі з них потерпіли тяжкі рани і лікуються. Але мимо того — вже другого дня ранком всі українські крамниці у Львові працювали нормально. Це було можливе тільки при безприкладній жертвенности українських працівниць і працівників (на жаль, так недоцінюваних, нераз і трактованих не так як слід!)".

Упорядкування могили артистки А. Осиповичевої.

Союз Українок на Личакові через припинення його діяльности, не мав змоги подякувати всім жертводавцям, що своїми датками причинилися до відновн могили бл. п. Антоніни Осиповичевої артистки українського театру.

За зібрані 141 зол. викуплено місце на гріб на 20 років, обложено його камінням і поставлено дубовий хрест з написом.

Тиху, скромно упорядковану могилу, великої заслуженої людини, що скиталася по всіх містечках і разом з нашим театром несла всім проміння національної культури, віддаємо в дальшу опіку нашому молодшому громадянству.

Колись збирала неугавні оплески і квіти, нині її осамітнена могила чекає на китичку скромних квіток на 53 полі личаківського цвинтаря, просить про память за неї, про щирі зітхання і тиху молитву.

„Чего сев так сьпешице з тон вашон дзялальносьцьон".

До Централі Союзу Українок надходять щораз свіжі вістки про перешкоди при віднові Т-ва.

Філія С. У. в Коломиї повідомляє листом з дня 19. XI., що не вважаючи на 8-разову інтервенцію Виділу у старостві не відкрито запечатаної домівки й не звернено забраних документів.

Філії С. У. в Бережанах, так само і іншим філіям не звернено книг і печаток, тому, що староство не мало на це перед виборами часу. По виборах знову на перешкоді видання книг стали ексцеси в дни 23. XI. Щойно по чотирократній інтервенції філія дістала свої книги й печатку та документи кількох кружків. Решту книг староство відіслало до постерунків і звідти мали їх відібрати кружки. Але постерунки не спішаться видавати тих книг, мовляв, „чего сев так сьпешице з тон вашон дзялальносьцьон". Домагаються при видачі заарештованих річей рішення повітового старости в цій справі.

В Дрогобиччині влада домагається, щоб при віднові діяльности кружки С. У. вносили наново подання та заявилися, чи хотять дальше іствувати. Подання кажуть оплачувати стемплями на 3 зол.

Словацький уряд розвязав соціял-демократичні партії: німецьку й мадярську.

Словацьке міністерство внутрішніх справ припинило діяльність двох соціял-демократичних партій: мадярської та німецької. Мадярську партію розвязано тому, що в ній залишилось дуже мало членів, німецьку — з огляду на безпеку держави.

Економічний огляд.

Господарські труднощі в Заользю.

Після радощів з приводу обєднання Заользя з Польщею прийшли **турботи**, звязані з економікою нового територіяльного приросту. Цю економіку, що 20 років жила іншим життям, треба втиснути в рамці загальної економіки Польщі. А це справа нелегка. Яку організаційну схему надати багатому промислові Заользя (централізація чи децентралізація), як перебудувати правний характер істнуючих підприємств, ким обсадити провідні місця (інвазія кандидатів з цілої Польщі), а що важніше: де збувати вироби заользянського виробництва і як цей збут згармонізувати з дотеперішньою заграничною і краєвою торговлею, як розвязати питання транспорту? Ось ціла низка питань, до якої прилучується низка ще інших, може не так важних, проте не менше дошкульних справ.

Продукція Заользя — це головно **сталь і вугілля**. Завдяки „приданому" Заользя продукція сталі в Польщі зросла на мало не 50 відс., а вугілля на 35 відсотків, переступаючи в обох цих артикулах сучасні потреби внутрішнього ринку Польщі та її вивозові можливости. Треба спішно шукати **нових ринків збуту**, а це в нинішних часах скомплікованости торговельних договорів і при картелізації, що основується на умовах, натрапляє на **поважні перешкоди**. Треба не тільки найти ці нові ринки, але й на них переставити збутовий апарат (розвязка транспортових і інших питань). Треба не тільки їх найти, але ще й **спішно** найти, щоб не розхитати надмірною подачею вугілля і сталі дотеперішних збутових процесів на краєвому ринку (упадок цін з усіми наслідками) та разом із тим не спиняти розгонового колеса заользянського промислу (загроза безробіття).

В кругах, що стоять близько до тих усіх справ, панує переконання, що в обличчі труднощів організації збуту закордоном, горішношлеський тяжкий промисл мусітиме поробити для заользянського тяжкого промислу немаловажні **концесії**. Разом із тим згадані круги видвигають постулят **приспішити значно темпо упромисловлення Польщі**, зокрема Центр. Промислової Округи, а також розбудувати мережу залізниць, портового виряду Ґдині, тощо.

До дрібніших, але прикрих справ належить **дорожнеча і спекуляція**, яких тереном є тепер Заользя, що викликає зрозуміле невдоволення тамошних поляків. Це, як також **наїзд** ріжних нібито патріотичних **„кольонізаторів"**, що хочуть зробити на Заользю карієру чи придбати гроші, — найшло вже відгук у польській пресі, особливо на сторінках „Дзеннік-а Польск-ого", що появляється в Цешині.

——o——

Господарська і соціяльна програма
чеської Партії Національної Єдности.

В маніфесті, що його опублікував провід чеської Партії Нац. Єдности, яка зявилась у висліді сучасних історичної ваги подій в ЧСР, подано в загальному начерку програма цієї партії.

„Великі завдання, — читаємо там між іншим — вимагають від нового руху **нових молодих людей** і їх покличемо до співпраці. Немічні зроблять місце молодим, чесним і характерним людям.

В **ГОСПОДАРСТВІ** будемо заступати засаду **приватної власности і приватної підприємчивої ініціятиви**. Ми витворимо гармонію поміж виробництвом і споживанням, поміж підприємцем, службовиком і державою, поміж сільським господарством і промислом, купцем і покупцем, щадником і довжником, витворимо гармонію між тим, що хочемо осягнути і господарськими засобами, що потрібні до цього. На колективні підприємства наложимо ті самі обовязки, як на підприємства приватні.

Ми є народом нижчого і середнього стану. Завдання, які з цього виростають, будуть проводити нашою справедливою **соціяльною політикою**. Соціяльні реформи не є ніяким привілеєм чи даруиком політичного партійництва. Ми будемо реформувати, будемо втримувати і поліпшувати те, що потрібне, розтягаючи те все на всіх громадян. **Будемо старатись**, щ... **мали працю**".

Після декількох заввваг про освіту, науку, мистецтво, читаємо в маніфесті ось-що:

„**Родина** буде твердою основою національного життя. **Жінкам** віддамо зповоротом їх місію: материнське щастя, спокійну хату і працюючих мужів. **Дітим** забезпечимо щасливу молодість і моральне виховання. Ми творимо національну державу і тому унеможливимо **чужому елементові** шкідливо впливати на формування нашого нового життя. Ми розвяжемо **питання еміграції, особливо жидівської**".

В дальшому маніфесті відкидає давню партійну гризню, підкреслює бажання збудувати державний устрій, **без привілеїв і використовування одних другими**, в публичне життя впровадити **чистоту і чесність**.

На резиґнацію нема місця. „Коли стоїмо перед завданнями господарської обнови, тоді наша добра воля і міліони молодих, жадних праці людей є **найбільшим капіталом нашої держави**".

Маніфест кінчиться закликами до праці, до творення нового життя. **Праця стала новою...** ЧСР у теперішньому її лихолітті. Працю виключено теж на найвищий педестал у Карпатській Україні, про що читаємо в усіх звітах уряду Закарпаття. Бо тільки великим зусиллям усіх громадян можна повязати розірвані нитки і впровадити життя на нормальні рейки.

Треба зазначити, що на чолі чеської Партії Національної Єдности, що повстала із 6-ох давних партійних організмів, стоїть посол Рудольф Беран, в якому бачать майбутнього премієра.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ГОСПОДАРСЬКА РАДА СХ. ГАЛИЧИНИ ПРОПАГУЄ БУДОВУ КАНАЛУ БАЛТИК ЧОРНЕ МОРЕ З ПОЛУЧЕННЯМ ДО ЛЬВОВА.

Госп. Рада Сх. Галичини, яка тільки дуже рідка пригадує чимось дрібним, що її покликано до життя для реалізації великих завдань у супроводі великих надій, дала тепер свою фірму на книжку М. Матвкевича п. н. **„Водні середньо-европейські шляхи і регуляція та каналізація Висли, Сяну і Дністра, як також канал Балтик—Чорне Море з получениям до Львова"**. Відкладаючи мериторичне обговорення книжки на пізніше, принагідно зазначуємо, що книжка не позбавлена шовіністичної нотки бодай в закінченні: є пригадка, як він „звельве сен бровія" у визвольній війні Польщі, і є термінольогія така, як обробні ватаги („горди"), що тягнули через Львів зі сходу і заходу.

ПІОНІРСЬКІ КРЕДИТИ.

Польське купецтво має від довшого часу сильну кредитову підтримку державних банків. Розуміння конечности розбудовувати польську національну торговлю йде рівнобіжно з розумінням потреби підтримувати цю акцію дешевим і легко-доступним кредитом. Найновіший рід кредиту, що його признав Банк Господарства Краєвого зорганізованому у станових товариствах польському купецтву — це кредит т. зв. піонірський, звязаний з розбудовою гуртівень. На гуртову торговлю звернено тепер у польських господарських кругах особливо пильну увагу, вважаючи, що тільки тоді може бути мова про „увародовєнє" торговлі, коли польський купець-детайліст не буде примушений користати з посередництва жидівського гуртівника. Ця справа і в українському середовищі актуальна. Але конечна и нас розбудова мережі гуртівень не може користати з державно-кредитових благ, призначених виключно для поляків. Що це неабиякі блага, зрозуміємо, познайомившись з умовинами згаданого піонірського кредиту: перший рік взагалі вільний від оплати, а у двох чергових роках оплата квартальна при 6 відсотках річно; забезпека кредиту гіпотечна, вексльова або товарова.

ВІДКЛАДАЮТЬ, БО... СПРАВА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ „ОСТАТОЧНО НЕ ПОЛАГОДЖЕНА".

Як повідомляє „Іл. Газета Ґодзінова" з 15. ц. м. — Польща перервала торговельні переговори з Мадярщиною з уваги на неписеяну нібито ситуацію на Закарпатті, точніше тої його частини, якої віденський арбітраж не віддав мадярам. Газета висказує здогад, що в найближчих тижнях „це питання буде корисно полагоджене" і господарські польсько-мадярські розмови стануть знову актуальні.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ВІДСУНЕННЯ ЖИДІВ ВІД ГОСПОДАРСЬКОГО ЖИТТЯ НІМЕЧЧИНИ.

Розпорядження з 12. п. м., яке видала влада, що наглядає за реалізацією 4-літнього пляну, і яке займається цілковитим відсуненням жидів від господарського життя Німеччини, відбирає в § 2 можливість жидам сповняти від 1. січня 1939 якунебудь провідну працю в підприємстві. Жид не може мати нагляду над німецьким робітником, над фабричною чи іншою залогою. „Жид — пише про це „Фелькішер Беобахтер" з 20. ц. м. — не дбав про підвласну йому дружину (Ґефольґшафт) так, як цього вимагає закон — і що важніше — націонал-соціялістичний світогляд".

——o——

З нашої кооперації.

ЯК РОЗВИВАЄ СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ КООПЕРАТИВА „ВОВНА".

Кооператива „Вовна" у Львові повстала у грудні 1937 р. головно за ініціятивою службовиків Т-ва „Сільський Господар". Її мета висловлюється подекуди вже у її назві. Конкретно кооп. „Вовна" поставила собі за головну мету купувати вовну від українських годівельників овець, переробляти її домашнім способом українськими руками наших жінок на пряжу і продавати її чи то у формі волічок, чи то у формі домотканів і коців, витканих нашими ткачами.

Діяльність кооперативи почалась недавно, бо весняний і літний сезон зійшов на полагоджуванні всіх правних справ та на наладнуванні звязків з продуцентами. Кооператива має зорганізовану наразі більшу скількість прядок на селі, які прядуть вовну не тільки овечу, але також з ангори і півангори на ріжного роду волічки. Ці вироби, першорядні щодо якости і вигляду, можна оглядати і купувати в крамниці кооперативи при вул. Підвалля ч. 1. Рівночасно кооператива веде трикотарські курси для пань, на яких пропагує і поширює свої вироби. З тою самою метою зорганізувала кооператива львівських трикотарок, яким достарчає замовлення на ріжні трикотажі. Окрім того кооператива скуповує також гірші сорти вовни і кушнірські відпадки для перепродажі. Одним з дальших завдань кооперативи на майбутнє є організувати трикотерські курси по селах для виробу трикотажів на більшу скалю способом домашнього промислу, а також виріб домотканів.

Завдання кооп. „Вовна" біля організації рідного текстильного промислу важкі, однак можна вірити, що при відповідній підтримці цілої суспільности кооператива піде від одного осягу до другого, чого їй щиро бажаємо.

ПРИВІТ І ПРИЗНАННЯ ДЛЯ КООПЕРАТИВНИХ СЛУЖБОВИЧОК.

Зібрані на сходинах „Нової Хати" і „Труду", а також на окремій нараді кооперативних службовичок і жінок кооперативних службовиків у Львові, рішили висловити щирий привіт та сердечне признання для усіх службовичок, занятих у кооперативних, торговельних і виробничих станицях, що в часі відомих подій — хоч були виражені на наступи ворожої юрби, від яких деякі з них фізично потерпіли — **витривали на своїх місцях, не покидаючи ні на хвилину щоденних занять. В цей спосіб виявили вони чимало незломности духа**, відваги й меткости ума та в цій важкій хвилині стали на висоті своїх громадських і службових завдань. До цих висловів признання прилучилася і Дирекція Р. С. У. К.

Господарська всячина.

— Сьогодні-завтра появиться новий **віддовжневий декрет** для хліборобства.

— До **Заользянського Шлеська** пристосовано **рільну реформу** з 25. грудня 1925 р. із рівночасним уповажненням прийняти на власність держави ґрунти (вище **5** гектарів), що їх набули власники в висліді чеської рільної реформи.

— З титулу **оплат від муки і круп** впливають до скарбової каси поважні квоти. Обраховують, що в дотеперішні ці визнаки перейдуть **4 міл. зол.**

— Хліборобська Палата у Львові оголосила резолюцію, в якій стверджує **погіршення ситуації рільництва**, домагаючись, аби уряд ужив усіх засобів **для негайної поправи цін збіжжа.**

— В Токіо відбулась конференція 250 представників **Китаю** (провін. уряд), **Монголії, Манджурії і Японії**. Обговорювано конечність створити **східно-азійський господарський бльок.**

Сторінка без політики.

КНЯЗЬ — АНАРХІСТ.

Перед кількома днями померла в Ленінграді одна сіра, незамітна людина — Катерина Альков, що в сучасній большевицькій дійсності не відограла ніякої ролі. Проте преса широко відмітила її смерть. Річ у тому, що Катерина Альков на кілька літ перед війною стала героїнею неймовірної романтичної історії, яка могла трапитися тільки в умовинах російської дійсности — з її широким „русским" розмахом з її революційним романтизмом — і в якій то історії першу ролю відограв братанич царя великий князь Микола Константинович.

Згаданий братанок царя Миколи Константинович був причиною багатьох скандалів на царськім дворі. Сам він — кремезний, пристійний мужчина — був любимцем найбільш аристократичних дам Петербурга. Одна молоденька дочка визначного царського ґенерала навіть відібрала собі життя внаслідок нещасливого кохання. За великим князем-красунем шаліли найкращі жінки аристократичного світу: неодна з них кидала мужа, діти і приходила до апартаменту князя. Цареві було цього забагато. На однім балі в царській палаті — цар закликав до себе великого князя і сказав йому:

— Ти заслуговуєш на те, щоб тебе вислати на Сибір, але цим разом я не прощаю тобі. Виїдеш до Ташкенту. Там будеш слідити за революційним рухом туркестанських анархістів. Поїдеш зараз завтра.

Великий князь мусів стати ні менше-ні більше тільки шпиґуном, отже тимсамим замешкав інкоґніто. Життя в Ташкенті нудне для того, що привик до царських балів.

Одинокою його розвагою — це відписувати на листи колишніх любовниць.

Для обережности він дістає від них листи на пост рестант — під якимсь фальшивим прізвищем. Листи доручує йому поштарка, молода дівчина незвичайної краси. І одного дня великий князь спитався:

— Як ви називаєтеся?

— Катюша. Катюша Альков.

Великий князь приглянувся їй ближче: гарна, струнка, золотоволоса. Князь просить її — зустрінутися... Але Катюша відмовляє:

— За багато дістаєте любовних листів.

— Якщо прийдеш до мене — вже більше не відберу жадного листа...

Стрічі почали повторятися щораз частіше і згодом перейшли в гарячу любов. І ось одного дня Миколай Константинович сказав:

— Одружуся з тобою.

Катюша на велике здивування князя зробила глибокий двірський поклін:

— Ваша Величносте!...

Князь піднявся здивований.

— Відки ти знаєш, що я великий князь?

— Знаю. І тому не буду твоєю дружиною. Але тому, що я знаю хто ти є — отже признаюся тобі щодо себе: я стою у проводі анархістичної організації Туркестану. До мене належать присуди смерти. Тепер, коли ти знаєш все — можеш мене арештувати...

Але великий князь не арештував Катюші. Це драматичне признання ще більше зблизило князя до Катюші. Скінчилося на тім, що великий князь одного дня опинився разом з Катюшею на сходинах анархістів.

Князь анархіст.

І ось великий князь починає ближче цікавитися життям анархістів. Він не виступає там, як великий князь — але як їхній товариш. Він слухає їх арґументів і не робить з цього ніякого вжитку. А коли промовляє Катюша — князь очарований її словами.

Але між заговірниками є провокатор: це Федір, який теж любить Катюшу — і це стримувало його досі від зради. Але тепер, коли царський ґенерал увійшов йому в дорогу — він рішив пімститися на ньому.

Кілька днів пізніше поліція накрила сходини анархістів. Під проводом спеціяльного делеґата охрани — вона виарештувала всіх, разом з великим князем Миколою. Тільки Федора й Катюші не було цього вечора: Федір силоміць затримав її при собі.

Коли до царя дійшла вістка, що Микола замішався між анархістів — він рішив поставитися твердо: його, як і всіх інших арештованих анархістів засудили на заслання.

Любов перемогла.

Великий князь піддався своїй судьбі. Тільки одно його мучило: чому того вечора не було Катюші на сходинах? Значить, вона знала й разом з Федором зрадила його!

Арештованих і скованих заговірників заладували в сибірські санки і цей сумний транспорт подався в глибину Сибіру на зустріч свому призначенню. Разом зі заговірниками їде великий князь. З ним поводяться нарівні зі всіми — нема ніяких привілеїв.

Переїзджають вони крізь невеличке містечко. І ось з юрби людей вибігла якась молода дівчина і кинулася до саней. Катюша!

— Возьми мене зі собою!

Любов поборола все. Катюша пішла за коханим — відтепер будуть жити тільки для себе. Ще тільки один раз написав князь до царя: просити його, щоб він позволив йому звінчатися з коханою. Цар дозволив. Далеко на Сибірі жив Микола Константинович життям сибірського селянина. Жив щасливо — ніколи на царськім дворі він не почувався такий щасливий.

Революції не дожив. Умер напередодні світової війни. По його смерти Катюша вернулася до Петербурга і тут в жалобі і в самоті пережила переворот і двацять літ большевицького режіму.

Тибетанці ніколи не миються й кажуть, що вони здорові.

Відомий подорожник звичаїв азійських народів Рональд Карльбак перебув 18 місяців на науковій виправі в полудневосхіднім Тибеті. Коли він вернувся до Індій, виголосив в географічнім товаристві в Калькуті відчит, в якім сказав, що на його думку, незвичайну відпорність на всі зміни погоди завдячують тибетанці у великій мірі... брудові.

Деякі тибетанські племена запевнюють, що миття їм сильно шкодить, бо вода змиває з тіла верству бруду, який краще ніж одяг ізолює тіло від атмосферичних впливів. Рональд Карльбак заявляє, що хоч тибетанці, на нашу думку живуть в умовинах, які є запоками з усіх засад гігієни, він ніколи не стрічав між ними хорих.

Тибетанці не миються ніколи, від народин аж до смерти. Вони мешкають у повстяних юртах (шатрах) цілою родиною, яка складається іноді з кільканацяти осіб, при чому в однім і тім самім шатрі містяться телята і свині. Повітря в шатрі неможливе, бо крім людських та звірячих видихів, затроює його ще й дим та загар ватри, в якій горить сушений коровячий навіз.

Шкіра кожного тибетанця покрита брудом наче панцирем. Як кажуть тибетанці, той панцир береже їх не лиш перед надмірним холодом і спекою, але одночасно береже їх перед укушенням комах.

Кажуть, що коли кількох тибетанців ранених у боротьбі з ворогами, примістили в европейській лічниці та там проти їх волі викупали, тибетанці важко розхорувалися.

Харчі в герметичних циліндрах

Тому, що в майбутній війні велику ро[...] гратимуть наступи бомбовиків, які будуть к[...] дати не лиш ґазові, але ще більше небезпеч[...] ші запальні та розривні бомби, стали рі[...] держави думати над тим, в який спосіб забе[...] печити маґазинування збіжжя, бензини, сировиня і т. п. перед розривними та запальн[...] бомбами.

Будова підземних маґазинів незвичай[...] коштовна. Тому теж кількох швайцарськ[...] техніків впало на думку, щоб згадані проду[...] ти маґазинувати у величезних сталевих, гер[...] тично замкнених циліндрах, які відтак зато[...] лювалиб у воді й таким чином забезпечити [...] перед запальними бомбами.

Недавно на ціріхськім озері у Швайца[...] перевели низку експериментів із маґазин[...] циліндрами. Згадані досліди, як кажуть, вияв[...] ли, що маґазини-циліндри надаються на[...] краще до вжитку і що на випадок війни вик[...] нають як слід своє завдання. Тільки одна п[...] решкода виринає на випадок війни — не вс[...] держави мають такі озера, як Ціріхське.

—o—

Тричі засуджений на смерть і тричі помилуваний.

Недавно відставили з Америки до Анґл[...] як до рідного краю 80-літнього старця Фр[...] дриха Бартона.

Бартон може похвалитися справді неб[...] денним рекордом, бо в Америці тричі засуди[...] його на смерть і тричі помилували. Перши[...] раз засудили його на смерть 60 літ тому. Бар[...] тон брав тоді участь в якійсь бійці, підчас я[...] застрілено кілька людей. Тому, що при Барто[...] ні знайшли револьвер, його засудили н[...] смерть, але відтак президент його помилува[...] і він просидів 15 літ у вязниці.

Коли Бартон вийшов із вязниці, він ста[...] членом банди ґанґстерів, яка обікрала кіль[...] банків. Поліція його арештувала і суд засуди[...] Бартона удруге на кару смерти. В апеляційно[...] му процесі злагіднили йому цю кару на 20 л[...] вязниці.

Коли Бартон відбув кару, став послуга[...] в якомусь готелі, в якім по якомусь часі хто[...] убив одного з гостей. Підозріння впало на Бар[...] тона і його засудили на смерть. Та цим разо[...] його зовсім звільнив апеляційний суд від [...] й кари. Тому, що він не міг знайти собі в Аме[...] риці ніде праці та жив із прошацтва, то й[...] відставили до Англії як шкідливого чужинц[...]

—o—

Анекдота про Бальзака.

Бальзак був вічно у грошевих клопота[...] Його грошеві справи були такі поплутані, [...] іноді він ратувався лиш утечею перед вірит[...] лями та екзекуторами.

Його майно нераз опинювалося на лі[...] тації. Один із його біографів Люї Гро опо[...] дає про Бальзака веселу історію.

В сусідстві від дому Бальзака помер як[...] старушок. Його знала ціла дільниця, тому гр[...] мадяни тієї дільниці рішили покласти на й[...] могилі вінець. Вони уладили збірку і прийш[...] з листою до Бальзака.

Бальзак дав 5 франків і спитав, чим [...] покійник.

— Він був судовим екзекутором.

Бальзак радісно усміхнувся і виняв з [...] портфель:

— Прошу ще 5 франків. Для чергово[...] судового екзекутора. Премія для якого[...] Дасть Бог, що це приспішить його смерть.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

СКЛАДНА ПРАЦЯ.

— Пані, що ви такого гарного робите?

— А бачите, дорога пані, я роблю таке [...] криття на полотняний покровець, який [...] щоб не знищилася накидка на отомані.

НЕМА ПОТРЕБИ СПІШИТИСЯ.

Дижурні пожежники в одному провін[...] нальному місті грають у карти. Раптом [...] вається алярмовий дзвінок. Один із пожеж[...] ків-грачів схоплюється з місця, але начальник пожежної сторожі спиняє його:

— Зждіть, ще лиш останнього роздання.

СИЛА ПРИВИЧКИ.

Учитель каліграфії приловив свою жінку на флірті. Він кличе її до себе й каже:

— Тепер за кару перепишеш мені сто разів виразно й гарно: „Не вільно обманювати мужа".

Єдиний раз у році на Інвалідів!

КОМУНІКАТ УКТОДІ.

Українське Товариство Допомоги Інвалідам у Львові дістало дозвіл воєвідських урядів на переведення збірки у краю у днях 27—29. листопада 1938 р.

На жаль, дозвіл воєвідського уряду у Станиславові з дня 21. XII. 1938 р. Ч: П. Б. 33/1/38 та воєвідського уряду в Тернополі з дня 23. XI. 1938 р. Ч: П. Б. — 3/88/38 дістали ми щойно 23. і 24. ц. м. Тому не можемо в обох цих воєвідствах перевести цієї збірки наміченого пляну, бо канцелярія УКТОДІ не всилі поладнати на час усіх формальностей, звязаних із переведенням збірки по селах.

З уваги на те, що ця збірка є одинокою в році нагодою зорганізувати масову жертвенність цілого громадянства на забезпечення інвалідів нашої Армії, мусимо її використати не зважаючи на всі труднощі.

Тому звертаємось з гарячим проханням до всіх Хвальних Виділів Філій нашого Товариства та всіх ВШан. Повітових Організаторів цієї збірки — перевести за всяку ціну збірку жертв до пушок у неділю 27. листопада ц. р. по всіх містах краю.

Просимо також ВПреп. ОО. Парохів зорганізувати того дня збірки на українських інвалідів біля церков у всіх містечках та селах.

Вкінці прохаємо ціле Українське Громадянство та всі Українські Установи використати цю нагоду для масової жертвенности на цілі нашого Товариства.

Львів, 24. листопада 1938 р.

Головна Рада
УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ
у Львові.

Англьо-французькі паризькі розмови в насвітленні Аваса.

Авас повідомляє: Франко-британські розмови відбулися у щирій атмосфері, повній взаємного зрозуміння. Дійшло до повної одноглідности поглядів на всі питання, на загальні напрямні дипльоматичної акції та на справу оборони. Порозуміння між Парижем і Льондоном є тепер таке широке, як ще ніколи дотепер.

Предметом розмов були в першу чергу два питання:

1) франко-німецька декляраціїя,

2) питання, як узгіднити франко-німецьку співпрацю з франко-британським порозумінням у справі оборони.

Британський премієр вповні заапробував проект франко-німецької декляраціїї.

Дальше розглянено франко-італійські взаємини та питання середземноморське й еспанське.

Міністри рішили утримувати дальший широкий, постійний контакт.

——о——

Напружені взаємини між Польщею і словаками.

НАПАД НА ПОЛЬСЬКУ ДЕЛЕҐАЦІЮ.

ПАТ оголосив в пятницю 25. ц. м. такий комунікат польського міністерства закордонних справ:

Дня 24. ц. м. зорґанізовано напад на польську делеґацію, що входить до мішаної польсько-словацької делімітаційної комісії, яка їхала самоходами на стрічу зі словацькою делеґацією. На польську делеґацію напали на чесько-словацькій території ватаги населення при участи чесько-словацьких військових. Напад був свідомо підготований і зорґанізований, при чому покалічено двох членів польської делеґації та ушкоджено самоходи. Напад відбувся в околицях Оравські Замки на словацькій території, що не має нічого спільного з переводженим управильненням кордону. Тому що подібний інцидент трапився вже в пятницю минулого тижня в околиці Чаці, польська делеґація мусіла перервати дальшу працю ствердивши свідому злу волю словацької влади. Польський уряд поробив заходи, щоб дістати сатисфакцію і забезпечити території, що їх признано при делімітації Польщі.

——о——

З польської преси.

Довкола української справи.

Українська справа в Польщі дала привід авторові, підписаному криптонімом „Тсе“ до міркувань на тему: націоналізм і федералізм. У статті п. н. „Невдача чи успіх федералізму?“ в „Курієрі Віленьскім“ (ч. 323 з 24-го листопада ц. р.) він пише:

„Кажуть: чеська кріза — це ще один тріюмф націоналізму. Доказ, що тільки національно одноцілі держави можуть витримати пробу життя. Одночасно остаточна поразка політичної концепції федералістичної держави.

„Перша частина так сформульованої думки — правильна. Друга з ґрунту фальшива. Правда. Новий тріюмф націоналізму. Але не знаходимо доказів, що підтверджували би банкротство федералізму. Навпаки, факти говорять про щось зовсім протилежне.“

Автор доказує, що націоналізм і федералізм не виключаються, що це не суперечні концепції, що „у краю консеквентного і до останніх меж доведеного націоналізму мусить знайтися федеральна держава, як у багатьох випадках єдино можлива розвязка.“ На його думку розумно подуманий федералізм може бути тільки союзом вільних і суверенних народів. Коли брати під увагу судетських німців, то не можна було й думати про те, щоб вони захотіли лишатися у федерації з Чехією.

„Етнічна меншина, що має поруч свою незалежну батьківщину, завжди тяготітиме до неї. Ірредента не є матеріялом до будови федеральної держави. Федералізм противиться тоді природі річей і може бути тільки провізоричною розвязкою. Федералістична розвязка є тоді властива, коли народи занадто слабі, щоб створити здібну до життя державу або теж коли з політичних, культурних і господарських оглядів не дозріли ще до незалежности.“

Як зразок федерації автор подає Югославію, в якій існує хорватський сепаратизм, але нічого не чути про сепаратистичні змагання словінців. Автор пояснює собі це тим, що словінці розуміють, що між сербами і мадярами вони не могли би втриматися як незалежна держава.

„Чеська кріза виявила життєвість федералізму. Багатомовний приклад: Словаччина. Знаємо, що в ситуації, так як вона конкретно укладалася, словаки могли би добути повну незалежність. Досить було кивнути пальцем... Але словаки воліли союз з чехами. Воліли федерацію ніж повну незалежність у власній державі. Факт нечувано знаменний. Факт непомірно важний. Ми не повинні, не маємо права перейти над ним до порядку. Оце доказ, що є народи, які волять федерацію ніж власну державу. Подумаймо над цим... Поміркуймо... Для нас, поляків, висновки, що звідти випливають, мусять бути незмірно важні.“ Господарські, географічні і стратегічні огляди — каже автор — наказують словакам федерацію з Мадярщиною. Але словаки вибрали Чехію, бо колишня мадярська політика супроти словаків зовсім зразила собі словацький нарід. Мадяри пізнали тепер свої колишні помилки і тому реґент Горті займаючи Кошиці промовляв по словацьки та обіцяв, що мадяри шануватимуть національну окремішність словаків. Автор вірить, що толерантна політика мадярів у відношенні до словаків приєднає цих останніх до Мадярщини і ще сучасне покоління дочекається мадярсько-словацької федерації.

„Польща не повинна повторяти помилок, що їх робили мадяри до війни. Безглуздям є послуговуватися методами, яких мадяри вживали колись, а сьогодні відкидають, як помилкові. Польська політика повинна мати виразний профіль.

„Мадяри — на жаль — мудрі по шкоді. У цьому випадку приповідка про двох братанків не повинна сповнитися. Будьмо багаті чужим досвідом. Будьмо мудрі перед шкодою.

„Українська справа вимагає рішучих потягнень. І треба спішитися. Не хочу поширювати рямок статті. Відсилаю читачів до знаменитої статті п. Адольфа Бохенського в „Політиці“ з дня 10-го листопада 1938 п. н. „Польський і західно-український імперіялізм“.

„Памятаймо тільки: словаки воліли автономію ніж незалежність.“

Вчора ми занотували голос п. Сара з „І. К. Ц.“, що — правда, дуже невиразно — домагається, щоб українські політики сперлися у своїх політичних концепціях на Польщу. П. Тсе з „Курієра Віленьского“ заявився за концепцією п. А. Бохенського, якого статтю ми своєчасно зреферували, і який пропаґує погляд польсько-української федерації. Не входячи в оцінку того погляду стверджуємо тільки, що щораз більше польських політичних ґруп починає кружляти довкола української справи як коло проблеми великої ваги, яку Польща мусить якнайшвидше вирішити.

——о——

НАДЗВИЧАЙНА СЕСІЯ НОВОГО СОЙМУ І СЕНАТУ.

В „Моніторі Польськім“ появилися розпорядки президента держави про скликання надзвичайної сесії сойму і сенату, щоб уконституувались. Предметом нарад сойму в часі тієї надзвичайної сесії буде також справа зміни правильника нарад.

Сойм скликаний на 28-го листопада на год. 10-ту, сенат на той самий день на год. 17-ту.

——оо——

ІТАЛІЯ ПРИЛУЧИЛАСЬ ДО НІМЕЦЬКОГО ДЕМАРШУ В БУДАПЕШТІ У СПРАВІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ?

Як подає „Ілюстровани Курієр Цодзенни“ ч. 327 (з 26. ц. м.), у будапештенських дипльоматичних колах говорять, що Німеччина й Італія у спільному демарші наказали мадярському урядові триматися постанов віденського арбітражу. Робити заходи у справі плебісциту в Карпатській Україні може Мадярщина хіба мирними засобами.

По широкому світі.

Новим фінляндським міністром закордонних справ стане посол з Парижа, Гольма.

Німецького посла в Ризі фон Шака відкликали до централі.

У Клайпеді проголошено день 1. травня державним святом.

В УССР продукція манґану зменшилась на 40%. Нарком Каганович вислав окрему комісію, яка має прослідити цю справу.

Бельгійський король вернувся домів разом із премієром та міністром закорд. справ.

Відгук варшавської манiфестації за польсько-мадярським кордоном

З листів до Редакції.

Ми дістали цього листа з просьбою помістити його і робимо це, не вводячи у тексті найменших змін, на отвалдку відповідальність Автора. — **Редакція.**

ВШановний Пане Редакторе!

Звіт із віча у Варшаві у справі Закарпатської Руси друкований кілька днів тому у Вашому хвальному часописі піддає читачам гадку, немов то я у своїй промові на цьому вічу вживав як аргументу за спільним польсько-мадярським кордоном — остраху, що зростатиме опозиційність українців чи пак: що для Червенської Землі небезпечною буде автономічна Русь у чеських кордонах.

З огляду на це стверджую:

1) З польської сторони справді часто вживають низки таких арґументів у користь спільного кордону.

2) У згаданій промові, що мала за тему політичні сторони змагання до спільного кордону з Мадярщиною, згаданого мотиву щодо українців ані одним словом я не висловив.

Маючи фатальну звичку висловлювати ясно те, що вважаю за правильне, стрічаю чимало гострих критик в українській і польській пресі з приводу моїх поглядів. Тим більше залежить мені на тому, щоб мене не атакували за погляди, яких я не висловлював або за такі, з якими взагалі не погоджуюсь.

Заздалегідь дякуючи за гостинне місце на сторінках Вашого часопису, прошу приняти вислови високого поважання

Олександер Бохенський.

Що ендеки вважають провокацією?

„Слово Народове" (ч. 336 з 25-го листопада ц. р.) п. н. „Проби провокацій т. зв. українців" пише:

„На зібранні 21-го листопада 1938. р. в салі Педагогічного Товариства у Львові, що його скликали „Строніцтво Народове", „Народова Організація Кобет", „Польске Товажиство Опекі над Кресамі", „Зедночене Заводове Прапа Польска" і „Млодзеж Вшехпольска", ухвалено таку резолюцію:

1) Зібрані 21-го листопада 1938 р. члени „Строніцтва Народового", „Народовей Організації Кобет", „Польского Товажиства Опекі над Кресамі", „Зедноченя Зав. Праца Польска" і „Млодзежи Вшехпольской" стверджують однозгідно, що пропаґована тепер програма т. зв. українців зі Східної Галичини, яка домагається автономії для Східної Галичини як етапу для відірвання її від політичної і національної злуки з Польщею — це провокація наших найсвятіших національних почувань.

2) Зібрані висловлюють однозгідно думку, що поведінка „українських" політиків і їх преси у справі Підкарпатської Руси суперечна з їх громадянськими обовязками у відношенні до Польщі заслуговує на якнайгостріше осудження і на дальші політичні консеквенції.

3) Зібрані рішуче протестують проти голосів і махінацій т. зв. польських українофілів та їх органів, які від початку відбудови Польщі виявляють готовість торгувати відвічно польською Червенською Землею у спосіб, що межує зі зрадою власної польської батьківщини.

До цих резолюцій „Слово Народове" додає:

„На окрайці тієї ухвали можна зазначити, що всякі резолюції мають тільки орієнтаційне й інформаційне значіння. Але про самі події рішає чин. Польському громадянству не бракне готовости до чину. Добре, щоб знали про те противники і ті нерозумні поляки, які оманюють себе, що можна співпрацювати з напрямком, який чигає на цілість польської держави".

Відгомін кривавих подій у Вільках Мазовецьких.

МАСОВИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ 55-ОХ СЕЛЯН У ЛЬВОВІ.

Перед трибуналом окружного суду у Львові почалася в четвер 24. ц. м. розправа проти 55-ох селян (ок) з Вільки Мазовецької пов. Рава Руська.

На лаві підсудних засіли: **1) 26-літній Андрій Возняк** за намову до злочину зі ст. 215 § 1. к. к. (за намову селян розкопати гать ріки Рати, щоби спричинити повінь); **2) 51-літній Максим Возняк** за намову до злочину зі ст. 263 § 1. к. к. (за намову знищити молоді дерева в лісі,) і за провину зі ст. 128 к. к. (за неприличну поведінку супроти громадського поліцая); **3) 46-літня Параня Андрушак; 4) 19-літній Микола Голод; 5) 22-літня Анна Хрущ; 6) 31-літній Михайло Хрущ; 7) 23-літня Катерина Чайка; 8) 19-літній Степан Чайка; 9) 25-літній Павло Демків; 10) 23-літній Іван Домашовець, с. Семка; 11) 38-літній Іван Домашовець с. Миколи; 12) 35-літня Марія Домашовець д. Миколи; 13) 25-літня Параня Домашовець; 14) 34-літній Стефан Домашовець с. Захарка; 15) 30-літній Володимир Добродій; 16) 18-літній Михайло Гмерніцький; 17) 21-літня Параня Гнилюк; 18) 22-літній Стефан Гнилюк; 19) 20-літній Теодор Івануса с. Романа; 20) 18-літня Катерина Івануса д. Михайла; 21) 37-літня Марія Івануса д. Теодора; 22) 18-літні: Микола Іванина; 23) 23-літній Гриць Коростіль; 24) 22-літня Марія Хоростіль; 25) 23-літній Дмитро Кулинич; 26) 23-літній Павло Лемеха; 27) 28-літній Теодор Мельник; 28) 33-літня Марія Мороз д. Івана; 29) 25-літній Василь Мороз с. Семка; 30) 27-літній Стефан Нечипір; 31) 20-літня Марія Оліярник; 32) 21-літній Микола Олива; 33) 33-літня Христя Пиріг; 34) 25-літній Адам Петрусь с. Петра; 35) 25-літній Андрій Петрусь с. Михайла; 36) 24-літня Катерина Петрусь д. Василя; 37) 22-літня Настя Петрусь д. Михайла; 38) 18-літня Ольга Петрусь д. Петра; 39) 25-літній Іван Підлипний с. Гриця; 40) 18-літній Дмитро Роман; 41) 30-літній Теодор Савка с. Михайла; 42) 25-літній Василь Савка; 43) 21-літній Кирило Сенів с. Дмитра; 44) 26-літній Володимир Сенів; 45) 20-літній Іван Стефанів с. Павла; 46) 18-літній Іван Шарко; 47) 36-літній Теодор Танчин; 48) 22-літня Анна Труш; 49) 21-літній Йосиф Варга; 50) 20-літня Катерина Вольфер; 51) 27-літній Ілько Возняк; 52) 18-літня Гаська Рогура; 53) 46-літня Юстина Закала; 54) 26-літня Марія Зіньків д. Михайла і 55) 24-літній Стефан Зіньків** — усі за провину зі ст. 163 к. к. (участь у збіговищі).

Акт обвинувачення каже, що підсудні брали дня 13. травня ц. р. участь у публичнім збіговищі у Вільках Мазовецьких пов. Рава Руська і вживаючи сили супроти віцестарости Станислава Балуша, лісового референта інж. Ю. Купчинського, війта збірної громади Романа Павліка, відділу поліціянтів і нанятих владою коло 100 робітників зі сусіднього села, щоб недопустити до залісення пасовиська чи пак зрубу у Вільках Мазовецьких. До кривавих подій дійшло тому, що — як каже акт обвинувачення — підсудні з населенням з Вільок Мазовецьких недопустили до залісення громадського пасовиська і викопання рова та напали на віцестаросту, лісового референта, війта і поліціянтів, які мусіли вжити тоді зброї. Зпоміж юрби селян трьох було важко ранених, а саме: Василь Мороз, Гриць Івануса і Микола Сохань. Оба останні померли у шпиталі від ран. Поліція опанувала положення в селі щойно по приїзді відділу поліціянтів з Рави Руської.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Майже всі підсудні, крім першого Андрія Возняка, відповідають з вільної стопи. Всі підсудні заперечили свою вину. Підсудні зізнають, що до кривавих подій дійшло лише тому, що староство всупереч внесеному відкликові до міністерства у Варшаві від рішення львівського воєвідства наказало копати рів і залісити громадське пасовисько т. зв. „Коло сосини", хоч воєвідський уряд у Львові постановив у своєму рішенні, що внесення відклику до міністерства стримуватиме викональність цілого рішення. Отже головною причиною цих подій було копання з „престіжевих" причин рова на пасовиську „Коло сосини", хоч воєвідський уряд стримав викональність свого рішення аж до полагодження справи міністерством хліборобства. Підсудні рішуче заперечили, начеб з юрби впав якийнебудь стріл. Підсудні скінчили зізнавати в пятницю 25. ц. м. і предсідник трибуналу відложив розправу до понеділка 28. ц. м. з тим, що трибунал виїздить до Рави Руської, де слухатиме три дні свідків і може поїде навіть до Вільки Мазовецької, що була тереном кривавих подій.

Трибуналові проводить окружний судя **Міхале**, обвинувачує прок. **Ольберек**. Підсудних боронять адвокати: **д-р Роман Перфецький та д-р Семен Шевчук зі Львова і д-р Данило Богачевський з Рави Руської.**

—o—

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ У ГІТЛЕРА.

Як це ми вчора згадували, румунський король Карло в товаристві наслідника престолу вел. воєводи Михайла зложив візиту Гітлерові в Берґгофі.

На залізничому двірці в Берхтесґадені привитав короля шеф президіальної канцелярії д-р Майснер; Гітлер повитав його в товаристві міністра Рібентропа на сходах. Опісля Гітлер відбув з королем розмову, підчас якої почот короля відбув поїздку автами. Опісля Гітлер уладив приняття, в якому взяли участь також вел. воєвода Михайло, мін. Рібентроп, Майснер, маршал румунського двора Удеряну, румунські старшини Філітті і Раду та свояки короля князі Гогенцолерни.

Як це стверджують у німецьких політичних колах, Гітлер обговорив з королем актуальні питання середущої та південно-східної Европи.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА**, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну преґарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів.**

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (262) число „Діла" підпало конфіскаті за три уступи статті „З нудьги можна і поїзд перевернути". Тому, що конфіската прийшла пізно вночі і поліція забрала ввесь наклад, приготований вже до висилки, другий наклад можна було видрукувати щойно в пятницю вранці і наші читачі дістали це число „Діла" з великим опізненням не з нашої вини.

— **Українські авдиції** із закордонних радіових стацій слухайте тільки на радіоприймачах ф-ми „Е-комп", Львів, вул. Сикстуська ч. 25 тел. 203-30.

— **Громадяни!** Звертаємо увагу на це, що у Львові при вулиці Собеського ч. 7. є кооператива „Фарбокрам", яка доставляє артикули домашнього господарства, косметику, фарби і інші товари. Увесь дохід на „Рідну Школу". 2378

— **Інавґураційний виклад „Академічних Вечорів".** У неділю, 27. ц. м. в 6-ій год. вечором о. крил. Л. Лужницький виголосить в салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22 І виклад п. н. „Релігійне життя у Вселенській Церкві перед поширенням християнства на Україні". Цим викладом о. крил. Лужницький заінавґурує „Академічні Вечорі", що відбуваються заходом Богословського Наукового Т-ва у Львові.

— **Д-р Михайло Волошин** зложив 20 зол. на українську студіюючу молодь замість особистих письменних подяк усім Високодостойним Двоим Друзям і Знайомим за ласкаву память у день св. Михайла.

— **Вистава образів А. Ляшенка.** У неділю, 27 ц. м. в год. 13-ій у салях Европейського готелю відкриє виставу своїх нових праць наш відомий мистець проф. Александер Ляшенко. Мистець їздив два роки по Сході, по країнах ...

ВІДГУКИ ДНЯ.

Радієві скреготи.

Особисто не люблю радія. Іде мені на нерви не тільки тому, що хрипить, трїскотить, пищить і вие, але й тому, що говорить, співає і грає те, що воно хоче, а не те, що я хочу. Всетаки проти радія не аґітую, бо знаю, що осмішив би себе не менше, як наприклад Войцеховскі виборами. Адже грубі тисячі українців мають радія і люблять його вислухати від дошки до дошки. Навіть такі, що спромоглися тільки на детектор і здані на ласку львівської радіостациї, на її смак чи радше несмак.

Справа Закарпаття, спільної границі, довголітної традиції і т. п. це справа немалої ваги, хоч і невеликої території і польське радіо не може в цій матерії стояти осторонь. Ніхто за те не може мати до нього претенсій. Навіть, коли воно пускає сильно непровірені чутки. Його право, совість і рахунок. Але не мусить ображувати людей, які говорять мовою тисячів його абонентів. Нехай це лишить газетам зпід стягу „Слова Народового“ чи іншого „Ікацу“. Віримо, що возьметься до них новий пресовий декрет і вкоротить вискоки в сторону нашого народу, які ображують нас, а компромітують їх.

Пане Радіо! Направду вам не випадає пускатися на таку ховську стежку. Уявіть собі, що якась польська ґазета має велику часть українських передплатників. Чи зважилась би писати так про українців, де вони не жилиб, як це ви час до часу позволяєте собі говорити.

„Поп Волошин уцек з Хусту до Праґі“...

Припустім, що втік, припустім що Волошин, але чому „поп“, коли Тісо „ксьондз“?! Адже обидва кінчили тойсам університет і визнають примат Вселенського Патріярха в Вічному Місті?! Незручно думаю, львівському радіо задиратися з Римом, хочби цивільне населення міста було з ріжних причин за рештою брилянтів корони св. Степана.

Припустім, що управа львівського радія комбінує так: „Хто з українців не хоче слухати, той перекрутить круцьку і наставить собі апарат на Братиславу, Бістріцу чи інший Відень!“ Рація!.. Знаю, що перекручують навіть тоді, коли — як наприклад тому пару днів — львівське радіо надало замість ухвалених і принятих кружків з українськими піснями, мадярські пісні.

Але що мають робити власники детекторів? Кудиб не крутили — їм завжди вийде Львів і направду прикрий тон львівських авдицій.

А золотого на місяць за щось платять!..

Галактіон Чіпка.

лених пожежею повстання: Трансйорданії, Палестині, Геджасі, Мезопотамії та Синаю в 1936 р. коли саме почався повстанчий рух арабських племен. А. Ляшенко як маляр-орієнталіст намалював з тих країн довгий ряд картин. Його вистава буде складатися з трьох збірок разом з яких 100 олійних і графічних, а саме збірка з минулорічної збірної вистави у варшавській „Захенте“ і в „Палаті мистецтва“ у Кракові та Познані.

— Скреслюють адвокатських аплікантів. Дня 1. грудня ц. р. оголосять нову листу адвокатів на основі стану з 30. листопада ц. р. У новій листі впишуть кожному адвокатові: 1) віроісповідання і 2) дату впису на адвокатську листу. На засіданні адвокатської ради у Варшаві 23. ц. м. рішено скреслити всіх адвокатських аплікантів, які обовязані відбути наперед практику в суді. Дотепер скреслено 24-ох адвокатських аплікантів.

— За биття шиб у „Народній Торговлі“ і „Маслосоюзі“ відбулася 23. ц. м. розправа перед окружним судом у Львові. Суд засудив за биття шиб у „Народній Торговлі“ і в „Маслосоюзі“ підчас вуличних ексцесів 25. вересня ц. р. по українській демонстрації під мадярським консулятом у Львові: Миколу Коцура, Анну Гарматюк, (карану кількакратно за крадіж) і Карла Гачальського по 6 місяців вязниці, Станислава Міся на 2 тижні арешту з припиненням виконання кари.

— Важко побили чотирьох студентів. У четвер 24. ц. м. вечором невідомі напасники напали на чотирьох студентів фармації жидів, які виходили з будинку медичного виділу при вул. Пекарській і важко побили та поранили ножами: Карла Целермаера, Ленперта, Сігаля і Шнапіка. Важко ранений Целермаер помер у шпиталі. Напасники втікли. Слідство веде прок. Хліпальський.

— Новий костел. На днях посвятили в Конкольницькому Загірю, пов. Рогатин новий римо-католицький костел.

— Пошесть тифу у Стрийщині. У Волосянці, пов. Стрий занедужало 15 осіб на плямистий тиф.

— Велика пожежа в Самбірщині. В селі Пяновичах, пов. Самбір вибухла пожежа у стодолі Миколи Послали, від якої швидко поширилася на сусідні доми. Пожежа знищила 12 хат і 12 стоділ. Шкоди сягають понад 25.000 зол. Пожежу спричинили пяні парібки підчас бійки.

— Видалення пастора з Волині. „Дайтше Рундшау“ з 24. ц. м. повідомляє: „Пастор Д. Кляйндінст з Луцька дістав від тамошнього старости наказ найпізніше до 1. грудня покинути Волинь. Пастор Кляйндінст, що саме перебув операцію, втік з Совітів і вже 17 років працює як пастор протестантських релігійних громад Луччини.

— Вбили цілу родину. В містечку Старосельці під Білостоком невідомі бандити вбили цілу родину Антонія Певутовського, який перебуває саме тепер у шпиталі. Бандити вбили жінку Певутовського, 14-літню доньку Галину і тещу Ілярію Кужину. Друга донька 17-літня Ірина Певутовська бореться зі смертю у шпиталі в Білостоці.

— Понад 250 тисяч безробітних у Польщі. На основі статистичних даних було в Польщі 15. ц. м. 252.742 безробітних, з того найбільше на Шлеську, бо аж 54.756 осіб.

— Залізнича і корабельна катастрофа. В четвер 24. ц. м. вечором недалеко Двинська зударився вантажний поїзд з поспішним поїздом, що їхав з Риги до Польщі. Жертв у людях не було. Перерва в залізничному русі тревала кілька годин. — У заливі Таранте зударився італійський контрторпедовець „Лямпо“ з кружляком „Польо“. Шістьох моряків зі залоги контрторпедовця згинуло. Поважно ушкоджений контрторпедовець затягнули до пристані Таранте.

— Совітські спортовці — пияцтвом і картярами. „Комсомольская Правда“ гостро критикує діяльність спортових організацій, які дуже мало звертають уваги на руханкові вправи, а зате з захопленням пють, грають у карти і т. д. Тому майже всі змагання спортовців кінчаються „війною“ між прихильниками поодиноких спортових дружин.

— Масова мандрівка учителів. Низька освіта і постійна підзорливість совітської влади є причиною масової мандрівки учителів. Ледви учитель прийде до якоїсь місцевости, а вже за тиждень два мусить далі їхати сотки кільометрів на нову посаду. Ця постійна мандрівка учителів відбувається головно на Сов. Україні, Білоруси, Грузії і Казакстані. Тому то у школах перерва в науці тревае по кілька тижнів.

— Таємний корабель. Норвежська преса пише, що недалеко територіяльних вод Норвеґії кружляє від довшого часу таємний корабель, що його приналежности не вдалося покищо устійнити. Здогадуються, що це один з кораблів ґен. Франка, що слідкує за двома червоними кораблями, які вертаються з СССР. до Еспанії. Червоні кораблі мають перевозити трійливі гази до Еспанії.

— 150 жертв землетрусу. Малий острівчик Санта Лючія на Малих Антилях навістив сильний землетрус, від якого розпалася на двоє вулканічна скала. Під її звалищами згинуло 150 осіб. Шпиталі переповнені раненими. Матеріяльні шкоди сягають до 40.000 фунтів штерлінґів. Згаданий острів належить від 1803 р. до В. Британії.

— Ріжні вісти. На світовій виставі в Ню Йорку буде окремий будинок, в якому буде вистава розвитку аптикарства від найдавніших часів до тепер та заслуги лікарів у ділянці публичного здоровля. Одночасно на виставі покажуть розвиток фармацевтичного промислу. — В Ґенуї дійшло до вибуху у фабриці ацителену, підчас якого згинуло чотири особи, а девять було важко ранених. — Литовська цензура заборонила висвітлювати в литовських кінах багато совітських фільмів. — Фінляндський орґанізаційний комітет затвердив програму Олімпіяди, що відбудеться в 1940 р. у Гельсінґфорсі. Програма Олімпіяди в 1940 р. не буде нічим ріжнитися від програми берлінської Олімпіяди.

——o——

Дописи.

ЖУРАВЕНЩИНА.

„Базар у Журавні. В неділю, дня 20. листопада ц. р. відбулись в читальні „Просвіти“ в Журавні Святочні Сходини членів з нагоди роковин полеглих 359 Лицарів під Базаром. На тлі спеціяльно зробленої декорації почіплено образ „Базару“, прибрано стяжкою та прапорцями, освічено електричною ліхтаркою. Святочний реферат мав орг. філії Януш Петро. Свято закінчено відспіванням нац. гимну. Наприкінці організатор Януш відчитав із другого видання „Діла“ промову міністра Карпатської України Ревая, виголошену в усіх чеських радіовисильнях. Присутні промову привітали бурею оплесків, однаке звійшов командант місцевого постерунку і прикінці перервав відчитування промови. Подібно відбули свята всі села Журавенщини.

— Ревізії в Журавні. У празник св. Михайла прийшло десь коло 14-ої години 4 постерунковиків зі Журавна враз з поліційним агентом з Жидачева до помешкання начальника складниці Союзу Українських Кооператив в Журавні і перевели в нього чотирогодинну основну ревізію. Шукали за зброєю та за нелеґальними часописами. У вислідi не найдено нічого. Заквестіоновано лише молитовник з піснею „Боже Великий“, штани та позичену до вистави аматорської „стжелецьку“ марварку.

Прищиця в Журавенщині. На тереві Журавенщини появилась останніми днями прищиця. В самому Журавні було вже кілька випадків так, що районовій молочарні наказано кожне молоко чи сметану пастеризувати. Міський і самоуправний уряд поробили заходи, щоб запобігти лихові.

Розвязали Т-во „Орли“ в Журавні. Повітове Староство в Жидачеві розвязало дня 23 товариство „Орли“ в Журавні за те, що воно робило впоряд і руханкові вправи „на лад військовий“. В дійсности це був звичайний собі марш по парохіяльному подвірі.

Намагане самогубство. Дня 22. листопада в полудне кинувся до річки Крехівки біля Журавна помічник судового комориика зі Журавна Васик. Його вирятували. Кажуть, що боявся утратити посаду.

ПЕРЕМИШЛЬ.

З викладової салі. Заходом Виділів філії Учительська Громада і філії Т-ва Наукових Викладів ім. П. Могили відбувся в неділю 20. ц. м. в салі Т-ва „Українська Бесіда“ черговий виклад, на який згадані товариства запросили проф. д-ра Константина Чеховича. Референт говорив перед численно зібраним громадянством на тему „Ювилей хрещення України і повітне відродження християнської культури“. Тема, яку д-р Чехович обговорив, незвичайно цікава, а думки прелегента дуже цінні і безперечно в сьогоднішній добі дуже корисні. В понеділок 21. ц. м. заходом Виділу філії „Союза Українок“ д-р Константин Чехович виголосив виклад на тему „Пять наших стигматичок“. **К-н.**

Спорт.

ГРА У ПІЖМУРКИ.

Вчора ми подали, що в неділю відбудеться міжтеньска стріча Україна — Лехія, а вже вечором ці змагання знову відкликали. Справді постійні зміни рішень Львівської Округи виглядають на неповажну гру в піжмурки. Визначують, відкликують, знову призначують, знову відкликують...

Як подає польська преса, в неділю відбудуться таки змагання Львів — Краків, якщо в останній хвилині знову щось не стане цим змаганням на перешкоді.

Не відбудуться теж змагання РКС — Сян, які були визначені на неділю 27. ц. м. в Перемишлі. Як відомо, у репрезентації Львова змагуни України не беруть участи.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ II.

Боксерські змагання обох дружин за мистецтво Б-класи відбудуться в неділю 27. ц. м. у Спортовій Галі при вул. Яблоновських в год. 19.30 вечором.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Субота 26. XI. год. 4. попол. „Королевич Гак“ казка; год. 7.30 веч. „Закохана королева“.

Неділя 27. XI. год. 12. попол. „Галузка розмарину“; год. 4. попол. „Іван“; год. 7.30 веч. „Закохана королева“.

Понеділок 28. XI. год. 7.30 веч. Виступ Ганни Ордонівної.

Театр Рімнородностей.

Понеділок 28. XI. год. 6. веч. „Іван“.

Український Театр ім. І. Котляревського.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:
26. XI. Найвірніший чоловік.
27. XI. Слово о полку Ігоревім.
28. XI. Пригода в Черчі.
29. XI. Зоря над Почаєвом.
30. XI. ? ? ?
1. XII. Лісова пісня.

ЛЬВІВ Театр Рімнородностей, Нар. Дім:
2. XII. „Кирка з Льолею“, поч. 7.45 веч.
4. XII. год. 3. поп. „Маруся Богуславка“
4. XII. год. 7.45 веч. „Слово о полку Ігоревім“.
5. XII. год. 3 попол. для шкільної молоді „Орлеана“.
5. XII. год. 7.45 веч. „На полі крови“.

Білети вже продає Союзний Базар від год. 8—12 і від 3—7 веч.

5. XII. Левандівка: Орфей у пеклі.
6. XII. Левандівка: Найвірніший чоловік.
8. XII. Зпесіння: Лісова пісня.

Український Театр Йосифа Стадника (сеньйора).

МИКУЛИНЦІ:
26. XI. Нітуш.
27. XI. Гриць.

ТЕРНОПІЛЬ:
27. XI. Подвійна бухгальтерія (зі Стефою Стадниківною).
28. XI. Люди на кризі.
29. XI. Чорноморці.
30. XI. Хам.
1. XII. Нітуш (зі Стефою Стадниківною)

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

БЕРЕЖАНИ:
26. XI. Дай серцю волю.
27. XI. Мати наймичка.
28. XI. Мевеса.
29. XI. Наталка Полтавка. З нагоди 100-ліття смерти батька української опери І. Котляревського.

КІНА.

АПОЛЬО: „Пригоди Томи Соєра“ (на основі Твейна).
АТЛЯНТИК: „Обережно, професоре“ (Гарольд Льойд).
БАЛТИК: „Подвійне подружжя“, „Вір мені“.
ВАНДА: „Чарівниця з Салем“, „Кід Галегад“.
ГРАЖИНА: „Фордансерки“.
ЕВРОПА: „Вязниця без грат“.
ЕМПІР: „Царівна Сніжинка“ Вальта Діснея.
КАСІНО: „Товаріщ“ (Кольбер, Боер).
КОПЕРНИК: „Ультимат“ з Дітою Парльо та кольоровий додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Професор Вільчур“.
МЕТРО: „Історія одної ночі“.
МІРАЖ: „Жовета“ (Сімона Сімон).
МУЗА: „Гріх молодости“.
ПАКС: „Пані міністер танцює“.
ПАЛЯС: „Шалений хлопець“.
РАЙ: „Верес“.
РІЯЛЬТО: „Я помилився“.
РОКСІ: „Мандрівний народ“.
СВІТ: „Серце і шпада“, „Дочка генерала Панкратова“.
СВЯТОВИД: „Остання ніч засудженого“, „Пострах опери“.
СТИЛЬОВЕ: „Елегантний світ“ і ревія.
ТОН: „Злочин у Монте Карльо“ „Льокай ясновельможної пані“.
УТІХА: „Останній акт помсти“.
ХИМЕРА: „Солоденько“ Шерлі Темпль.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
ціла Марійська:
„Історичні дні прилучення Австрії до Німеччини“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВИД“:
(вул. Коперника ч. 11 від ф-и Кеім і Син)
„Кота д' Азір“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 26. листопада 1938.

7.00 Ранішній деннник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Твори Ериха Ковтса, пл., 11.57 Сигнал 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей: „Як Войтко став чарівником“ авд. для молодших дітей, 15.30 Музика у вик. орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Літературна хроніка, 16.30 Концерт солістів: сопран, форт., 17.00 Держава танок при праці, 17.10 Камер. концерт, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Програмова резерва, 18.30 Гутірка, Ст. Жеромський, 140 км., 19.20 Нар. капеля, сопран, 20.00 Легка музика у вик. секстету, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Заталцюємо!“ орх., джез на гармонії, гітара, 22.05 Година несподіванок, 22.55 Інформаційна авдиція, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Концерт, органи, скрипка, форт. (Варшава II).

Неділя, 27. листопада 1938.

7.20 Концерт орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хл. газетка, огляд ринків рільн. продуктів, орх., актуальна гутірка, 8.45 Порадник хлібороба: Поздоров, Хл. гутірка: „Праця над поправою хлівної череди“, популярна музика з пл., 11.00 Розр. концерт із пл., 11.45 Шкільні авдиції у радіопрограмах, 11.57 Сигнал 12.03 Симф. поранок, 13.05 Серед артистів Станиславова, 13.15 Музика орх., спів, 14.40 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 У сільській читальні, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Скрипка, фортепіян, 17.00 Звук. тижневик, 17.30 Опереткова музика, у перерві коло год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Концерт легкої музики, 20.10 Спорт, 20.15 Збірні спортові вістки, політ. огляд, веч. денник програма на завтра, 21.00 Концерт оп. музики у вик. орх. та хору, сопран, мецосопран, тенор, 22.00 Вольтижерка Дроссі Мосс „Весела Сирена“, 22.40 Музика з пл., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Танк. музика з пл. (Варшава II).

Понеділок, 28. листопада 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Танкова музика, 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: На сільській подвірчику, авд. для молодших, 11.15 Концерт військ. орх., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Для купців і ремісників: Якої реклями потребує детайліст, Поборюймо шкідників та забезпечуймо товари, 13.30 Нар. і мист., давня та сучасна мельодія в співі та інстр. музиці, авд. для гімназій, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Хліборобська біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: „Вартоломей Новодворський, основник найстаршої гімназії в Польщі“, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Наукова хроніка: фільософія, 16.30 Моцартові твори: орхестра, спів, форт., 17.20 Організація боротьби з раком, 17.30 Двапятьліття воєнної маринарки: промова, пісеньки, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Львівські наукові варстати: Оссолінеум, 18.20 Львівський інститут боротьби з недугою рака, 18.30 Авдиція академ. Легії, 19.00 Розр. концерт: орх., скрипка, форт., 20.25 Веч. денник, метерольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Темпераменти“ говорена повість А. Цюйдзінського, 21.15 Віртуози, з пл., 21.40 Літературні новинки, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Нарис про Ф. Смоляну, 22.20 Пляти з поясненнями, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення авдиції, 23.20—23.55 Скрипковий концерт д-моль Шумана, з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 26. листопада 1938.

БЕРЛІН 15.15 Вістки, опісля музика та пісні, 16.00 Веселе пополудне, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Російські романси, 21.00 Вечір дуїв, БЕРОМІНСТЕР 20.15 21.00 Симф. концерт із участю Валт. Гізекінга, БОРДО 21.30, 22.00 23.00 „Богема“ оп. Пучіні, ВЕЖА АЙФЛИ 18.00 19.00 Симф. концерт, 20.00 Скрипка, 21.30 22.00 Концерт симф. музики, 22.50 Кабарет, ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 15.30 Музика давніх днів, 19.00 Камер. концерт, орх., сол., 20.10 21.00 Веселий муз. вечір, ЛІОН 21.30 22.00 23.00 „Грізельда“ оп. Масенета, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 21.40 Пісні, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 24.00 „Фавст“ оп. Гунода, РАДІО ПАРІ 18.15 Віол., 19.15 Авдиція для наймолодших, концерт дітского хору, 20.00 (після комунікату) Орх. концерт, 21.15 „Пісні без слова“ Мендельсона, форт., 21.30 22.00 Театр Уяви, 22.10 Кабарет, 23.00 Концерт симф. музики, РИМ 19.30 20.30 Розр. музика, 22.00 Комедія, 22.40 Камер. музика, РИҐА 15.00 Сальон. музика, пісні, 18.30 19.00 20.00 21.00 Опера, СТОКГОЛЬМ 15.30 Популярний концерт, 19.30 Давня танкова музика, 22.15 Пісні.

Неділя, 27. листопада 1938.

БЕРЛІН 12.00 Орхестра, 18.00 Інструментальний кабарет, 19.20 Італ. музика, 20.15 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 21.00 Нар. пісні, ВІДЕНЬ 9.30 Муз. мініятури у вик. сол., 15.30 Смичк. квартет адур Моцарта, 18.00 19.00 (після комунікату) Муз. вечір, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00 Військ. орх., 14.00 Кантата на діт. хор, 18.30 19.00 Форт., траутоніюм, тенор, 20.10 Концерт фільг., 22.30 Форт., МІЛЯНО 17.00 18.00 Симф. концерт, 20.30 Легка і танк. музика, МІНХЕН 20.15 21.00 22.00 23.00 „Кармен“ оп. Бізета, РАДІО ПАРІ 18.30 21.15 Пісні, 19.00 „Огородник“ драма Теріва та Лемонієра, „Ківоль“ комедія Бернієра та Ля Фореста, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт, РИМ 21.00 22.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 19.30 Скрипка, 20.00 Спів, 20.50 21.00 Опереткові мельодії, СТОКГОЛЬМ 17.05 „Ольʼман рівер“ попурі у вик. орх., хору, сол.

Понеділок, 28. листопада 1938.

БЕРЛІН 18.00, 19.00 Весела муз. авд., квартет, тенор, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 18.20 Концерт хору, 20.00, 21.00, (після комунікату) 22.00 Опера, БРЮСЕЛЯ ФР. 19.15 Спів, 19.45 Форт., 21.00, 22.00 „Івась флетист“, оп. Ганне, БРЕСЛЯВ 10.00 Дитячі пісні, ВІДЕНЬ 18.15 Стирійські мельодії, 16.00 Музика давніх мистців, 16.25 Твори сучасних стирійських композиторів, 17.45, 18.00 Весела авд., 20.10, 21.00 Оп. орх., солісти, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10, 21.00, Симфонічний концерт, 22.30 Камеральні твори Тісена, ЛЯГТІ 17.25 Вок. дуети, МІЛЯНО 10.15 Танк. музика, 20.30, Розр. муз., 21.00, 22.00 Оперетка, РАДІО ПАРІ 18.05 Скрипка, 20.00 (після комунікату), Легка музика, 21.15 Фантазія Тансмана на віол. і орх., 21.30, 22.00, 23.00 „Міст зідхань“ ком. оп. Офенбаха, РИМ 17.15 Камер. концерт, 21.00 Концерт солістів, СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00 Спів. ресітель Данової.

Радіокутик.

ЯК УТРИМАТИ МИР.

Дня 24. м. м. радіовисильня Гамбург надала веселу оперету Лінка п. н. „Лізистрата“. Акція оперетки відбувається в Атенах в часі спартанської воєн. Атенські жінки маючи вже досить того, що бачать своїх чоловіків рідко та несподівано, вибралися під проводом наймудрішої з них Лізистрати та вислали чоловікам ультимат: Чоловіки можуть вернутися до своїх жон тільки під умовою, що обіцяють залишитися в них вже назавжди. Правда, що не всі жінки виконали прийняту постанову. Одначе остаточно жінки перемогли в боротьбі з чоловіками, чим зберегли мир державі.

КОНЦЕРТ З МОСКВИ.

Дня 4. м. м. Москва вислала на коротких хвилях авдицію призначену спеціяльно для закордонних слухачів, зокрема для англійських. Ця музична авдиція спеціяльно цікава для осіб, які цікавляться сучасною музикою. На програму зложилися твори Хренникова, молодого композитора сучасної Росії, який у своїй творчості черпає свої надхнення із творів Шекспіра. Невиданий успіх з „Багато галасу даремно“ та виконану мельодій з „Бурі“ виконану орхестрою загальноросійського Радіофонічного Комітету, яку вважають за одну з найкращих орхестр у Росії.

БІРЖА

Львів, 25. листопада 1938

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90.32—89.85, Доляри америк. 5.31.00—5.28.50, Доляри канад. 5.26.00—5.24.00, Фльорени гол. 290.14—288.45, Франки фр. 14.16—13.84, Франки шв. 121.00—12..0, Фунти анг. 25.3 —24.20, Гульдени данц. 10..25—99.75, Корони чеськ. 10.75-10.40, Корони дун. 113.2 —110.10, Корони норв. 124.76—125.., Корони шв. 130.34 — 127.45, Ліри італ. 19.60—18.70, Марки фінлян. 11.19—10.., Марки нім. срібні 92.00—89.00, Тель Авів

Папери.

4 і пів проц. внут. 67.20 -64.50, 3 ін. 1 ем. 83.75 серія 92.00, 2 ем. 82.75, серія 90.5., 5. конвер 67.00, 4 прем. дол. 41.., 4 консолід. 68.25—66.25

Акції.

Банк Польський 130.25, Цукор 34.., Вугіль 35.00—33.50, Ліллпоп 88.25—..., Островець 65.25, Стараховичі 43.00. Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, дня 25. листопада 1938

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3.25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3.30 зол.
молоко	19—20 сот.
копа яєць	1.60 зол.

Тенденція на масло та молоко слаба, на яйця сильна!

Оповістка.

Звичайні Загальні Збори Союзу Діячів Українського Театрального Мистецтва відбудуться у вівторок 6. грудня 1938 р. в год. 3 пополудні; якби у тій годині не було відповідної кількости членів, Збори відбудуться в год. 4. попол. без уваги на скількість присутніх. Збори відбудуться в домівці Кооперативи „Український Театр“ при вул. Шашкевича ч. 2 зі звичайним порядком нарад. **Рада Союзу.** 2786